

TISKOVINA

Poštšina plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,92 EUR

leto: XLVI | februar 2014 | številka: 2

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Šparovni kotichek

Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

**LESO
TEKA**

Listnica uredništva

Je izjema eno ali drugo?

Marta Krejan, prof.

Zakaj tako radi "pljuvamo" eden po drugem? Zakaj tako radi presojava in sodimo o stvareh, ki jih sploh ne poznamo ali pa vemo o njih bore malo? Zakaj tako pogosto "razvrednotimo" drugega, čeprav marsičesa ne vemo o njem in o njegovem delu, in v isti sapi – dejansko ravno s poskusom razvrednotenja – povzdignemo sebe, češ "jaz sem drugačen, boljši, pametnejši ..."? Zakaj smo tako domišljavi? Ne vedno, ne vsi, vsaj ne v enaki meri, a vendar smo.

Domišljavost pa nam izredna situacija, v kakršno nas je potisnila zadnja naravna katastrofa, zelo hitro izbije iz glave. Kaže, da v svoji nravi vendarle nismo tako zelo samovšečni in sebični. Nepričakovane vremenske razmere, ki so povzročile nastanek žleda, so nas združile. Kmetje, gasilci, sekači, gozdarji, električarji, zasebniki, podjetniki, policisti, ženske in moški ... s(m)o stopili skupaj, vsak je pomagal in še pomaga po svoje. Z delom, s hrano, z agregati, s širjenjem informacij in opozoril ... Če ne drugače, vsaj s pohvalo ali prijazno besedo. Kolikšna je škoda, še ne vemo, prve ocene kažejo, da je poškodovana slaba polovica naših gozdov. Poškodovani so sadovnjaki, parki, zgradbe, električna napeljava ... In kar je najhuje, bile so tudi smrtne žrtve.

Po tednu dni strahu, garanja in tveganja so se stvari začele normalizirati. Nekoliko manj se piše in govori o vseh, ki so nesebično pomagali pomoči potrebnim ljudem, ki so šli reševati tako svoje kot tuje premoženje. S tem ni nič narobe, nasprotno, to je znak, da gre na bolje. To ne pomeni, da bodo ti ljudje naenkrat pozabljeni, vsaj med "navadnimi smrtniki" ne. Žal pa zasledimo tudi informacije, da je prišlo do kraj, do zlorab in izkoriščanja izredne situacije. Zasledimo pa tudi vedno več "pljuvanja" in prej omenjenega samopovzdigovanja. In ravno to je razlog za tak uvod tega sestavka.

A vendar: večina ljudi se zaveda, da je krivično presojeti o drugih zgolj glede na površne informacije, ki pogosto temeljijo na laičnem mnenju. Večina ljudi ceni pomoč in delo drugih in ne krivi njih za lastno nezadovoljstvo. Večina ne stopi na hrbet drugega, da je videti višja, in večina ljudi se zaveda, da je za svoja dejanja vsak odgovoren sam. Včasih slišim, da sem naivna, da svet v resnici ni tak, kot mislim, da ljudje nis(m)o tako iskreni in dobri. A vendar tudi taki. In trdim, da je teh več! Mar ni ravnanje ljudi ob tej katastrofi ravno dokaz za to? Kaj pravite, bralke in bralci, kaj je izjema: iskrenost ali domišljavost?

Žledolom v koroških gozdovih

Spec. Milan Tretjak ZGS, vodja Območne enote Slovenj Gradec

Koroški gozdovi so poškodovani po žledolomu na površini 25.000 hektarjev, po grobih ocenah je poškodovanih najmanj 55.000 kubičnih metrov lesa. Žledolom se je pojavil v višinskem pasu od 400 do 1000 metrov nad morjem, le v Muški Dobravi nekoliko nižje (370 m). Največ podrtega drevja je v višinskem pasu od 400 do 600 metrov nad morjem. Po naših ocenah je največ poškodovanih gozdov v občini Radlje (7000 ha, 15.000 m³).

Poškodovanost gozdov (*gre za prve okvirne ocene*) po krajevnih enotah Zavoda za gozdove je razvidna v preglednici (5. 2. 2014):

KE	Poškodovano		Višinski pas		m ³ /ha
	ha	m ³	od	do	
Mislinja	3000	7000	500	900	2,33
Sl. Gradec	6000	15000	400	900	2,50
Drav.-Prev. (Drav.)	4000	8000	400	1000	2,00
Drav.-Prev. (Rav.)	4000	8000	400	900	2,00
Radlje	7000	15000	3700	1000	2,14
Črna	1000	2000	400	700	2,00
Skupaj	25000	55000	400	1000	2,20

V času nastajanja Viharnika smo dobili informacijo, da je po novi oceni poškodovanih najmanj 60.000 m³ lesa (9. 2. 2014). Uredništvo

Sprememba s sobote na nedeljo, 1. in 2. 2. 2014, na Navrškem vrhu. Foto: Gorazd Mlinšek

Končna ocena količine poškodovanega drevja bo znana, ko bodo terenske razmere omogočale pregled poškodovanih gozdov. Žled je lomil tako listavce kot iglavce, in sicer posamezne veje, cele krošnje, pri smreki tudi vrhove. Lomilo je tudi cela drevesa in jih prevračalo tudi s koreninami vred. Ponekod so obremenitve drevja večje, ker se je žled začel nabirati na sneg, ki je ostal na krošnjah. Na teh območjih je poškodb več, lomijo se tudi vrhovi smrek.

Zadnji konec tedna, ko so bile vremenske razmere najhujše, je bilo zaradi polomljenega drevja zaprtih več kot 500 kilometrov gozdnih cest, sedaj se razmere glede odprtosti normalizirajo, še vedno pa se pojavlja lomljenje drevja na že očiščenih gozdnih cestah na dolžini cca. 200 kilometrov. Otoplitev v določenem višinskem pasu je sicer razmere umirila, v primeru snežnih padavin pa smo se bali snegoloma v kombinaciji z žledolomom. Problematičen bi bil napovedan veter jugozahodnik, ki bi lahko razmere še poslabšal. Na srečo je odjuga v naslednjih dneh razbremenila zaledenelo drevje.

Prebivalce opozarjamo, naj ne hodijo v gozdove zaradi nevarnosti padajočih vej in drevja, saj je tako stanje smrtno nevarno. Ko bo primerno, naj se odstranjevanja polomljenega drevja lotevajo le izkušeni sekači. Polomljeno drevje je pod velikimi nateznimi napetostmi,

zato prihaja pri nepravilnem delu z motorno žago do usodnih poškodb. Pri podiranju se je dogajal tudi "domino efekt" pri vseh drevesnih vrstah, huje so poškodovane mlajše razvojne faze, predvsem drogovnjaki. Na objekte in infrastrukturo so se podirala predvsem robna drevesa z močno enostransko razvitimi krošnjami.

V tem času potrebuje divjad v gozdovih mir, da z nepotrebnim gibanjem ne izgublja energije. Zaradi poledenelega snega pričakujemo sicer manjše poškodbe, vendar večjih izgub predvidoma ne bo. Lastnike psov posebej pozivamo, da z nevostnim ravnanjem in spuščanjem psov v gozdove povzročajo nepopravljivo škodo. Zaradi ledene skorje na snegu se psi normalno gibajo, parkljasta divjad pa te možnosti seveda nima (zdrsi, ugrezanje).

V žledolomu in snegolomu poškodovano drevje iglavcev bo treba posekati in odpeljati iz gozda najkasneje do konca aprila zaradi nevarnosti namnožitve podlubnikov. Sanacija poškodovanega drevja listavcev bo lahko potekala dlje časa. Pripravljen bo sanacijski program in izdana bo predvidoma generalna odločba za sanacijo vseh poškodovanih gozdov. Na zavodu si prizadevamo pridobiti dodatna finančna sredstva za izvedbo sanacijskega programa poškodovanih gozdov.

Naši zlati
olimpijki
Tini
čestita
tudi **Viharnik!**

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:

Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Suhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Mateja Uršnik

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:

„Gozdni delavci GG SG na terenu“

Foto: Marta Krejan

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za Informacije z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Gozdno gospodarstvo v prvem tednu ledene katastrofe

Marta Krejan, prof.

Vsak posameznik, neposredno ali posredno povezan z gozdom, in družba v celoti bomo vrsto let čutili posledice naravne katastrofe, ki nas je doletela v začetku letošnjega februarja. Njihovih razsežnosti si najbrž ne moremo niti predstavljati, kot pravijo strokovnjaki, pa dejanska škoda še lep čas ne bo znana. Ne govorim le o udarcu po žepu – drevesa so rasla leta in leta, samo "prava" kombinacija mraza, dežja in snega pa je bila potrebna, da so se v trenutku

zlomila, izgubila veje ali zrušila s koreninami vred.

Čeprav so gozdni delavci, gasilci, lastniki gozdov in vsi, ki delo v gozdu vsaj malo poznajo, takoj začeli z najnujnejšim odstranjevanjem polomljenega drevja, se je na trenutke zdelo, da ga nikoli ne bo konec: na očiščene ceste in poti so se zrušila nova drevesa in popadale nove odlomljene veje. Vedno več naselij, vasi in posameznih gospodarstev, predvsem odmaknjenih, je ostalo brez elektrike, tudi vode, v mestnih parkih ni več enega celega drevesa, poškodovani pa so seveda tudi različne zgradbe in avtomobili.

Ne le zato, ker delo v gozdu tako ali tako ni bilo možno, tudi zato, ker so strokovnjaki in predvsem srčni ljudje, so naši gozdni delavci ves teden pomagali ogroženim in reševali njihovo premoženje. Na terenu, tako v državnih kot zasebnih gozdovih in v parkih, je delalo več kot petdeset naših zaposlenih. **Silvo Pitržnik, direktor GG Slovenj Gradec:** "Zadnja naravna katastrofa je pokazala, da so tudi za delo v gozdu nujni znanje in izkušnje, ki so plod večletnega dela in usposabljanja. Gozdarje in voznike kamionov so pozvali gasilci in Civilna zaščita predvsem na območja, kjer je bila situacija najnevarnejša in strokovno zahtevna, kjer je zahtevala poseg s ciljem ohranitve življenja in premoženja. Gozdarji smo se nesebično odzvali in pomagali ljudem v stiski ne glede na to, da smo v teh nenormalnih razmerah ogrožali svoje zdravje in življenje in ne nazadnje tudi

Ko kmetje in Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec stopijo skupaj ... "Že nekaj dni vsak dan znova čistimo ceste, saj se drevje sproti podira," je opisal stanje kmet izpod Uršlje gore. Čiščenje ceste proti Poštarskemu domu 6. februarja 2014. Foto: Marta Krejan

"Zelo je nevarno, česa takega še nisem doživel," je zaskrbljeno povedal naš sekač med čiščenjem ceste na Selah. Foto: Marta Krejan

Delavci Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec s slovenjgraškimi gasilci čistijo Kuharjev park. 6. 2. 2014. Foto: Marta Krejan

odgovornost posameznikov in podjetja. Delavci so s svojim znanjem pokazali, da obvladajo svoje delo, ki ga sicer vsakodnevno z majhnimi zasluži opravljajo v koroških gozdovih, skrito očem družbe. Rezultat tega težkega in nevarnega dela so kamioni lesa, ki prihajajo vsakodnevno iz koroških gozdov."

Vprašala sem ga, če si jo upa odrezati ... "Ne ostane mi drugega," je bil odgovor. Bukev, v katero je zarezal naš delavec, je bila le ena od podrlih na cesti proti Završam. Zaradi "domino efekta" in ledu je bilo delo izjemno nevarno. 4. 2. 2014. Foto: Marta Krejan

Za trenutek so tudi profesionalci, delavci Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, ostali brez besed, potem pa se usklajeno lotili nevarnega opravlila. Završe, 4. 2. 2014. Foto: Marta Krejan

Izredno nevarno opravilo je še nevarnejše zaradi električnih kablov. GG SG med čiščenjem ceste iz Mislinjske Dobrave proti Završam, 4. 2. 2014. Foto: Marta Krejan

Sekači GG Slovenj Gradec tako med delovnim kot prostim časom odpravljajo posledice žleda. Foto: Marta Krejan

Ledena ujma v revirju Sele

Peter Cesar, inž. gozd.
ZGS, KE Slovenj Gradec

Nekateri največji lastniki v lanskem vetrolomu najbolj poškodovanih gozdov še niso povsem končali spravila poškodovanega drevja in ureditve sečišč, že je naše gozdove prizadela nova naravna katastrofa.

Prvi konec tedna v februarju je ledeni dež močno poškodoval tudi gozdove na področju katastrskih občin Stari trg, Sele in Vrhe. Po prvih ocenah so bili najbolj poškodovani nižinski gozdovi na področju Mislinjske Dobrave, Gmajne, na Vrhah, morda nekoliko manj gozdovi na Selah, v največji meri pa ponovno gozdovi v predelu Blatnice vse do višine okrog 1.000 metrov nad morjem. Kako je z gozdovi Kozarnice zaradi snega in nevarnega terena še ni bilo mogoče ugotoviti.

Po moji prvi oceni bo škoda v gozdovih revirja Sele bistveno večja od lanske, ko je veter v kratkem času na istem območju Sel in Blatnice poškodoval okrog 2.500 m³ drevja. Pred nami, ki se ukvarjamo z gozdovi, so veliki izzivi, saj bo spravilo poškodovanega drevja izredno nevarno in dolgotrajno opravilo.

Snega in žleda ni več, mnogo dreves, ki niso padla, pa je hudo polomljenih.
Stari trg, 7. 2. 2014

Brez besed ob pogledu na Blatnico 7. 2. 2014

Dežela gozdov

Dragomir Cvejić

Foto: Marta Krejan

Slovenija je dežela gozdov. S pokritostjo, ki se približuje 60 %, lahko rečemo, da v Sloveniji prevladujejo pogoji, da se ta pljuča narave nenehno povečujejo.

Samoumevno nam je, da se lahko, kadarkoli se nam to zahoče, sprehodimo skozi gozd in se naužijemo miru, prevetrimo misli, poiščemo njegove sadove. Redko je to početje nevarno ali ogrožajoče za naša življenja. Ob zadnjih dogodkih bi temu lahko pritrdili. Dež, ki je sproti zmrzoval, je izdatno obremenil rastlinje. Pod novonastalo težo ledu so se veje dreves začele povešati do te mere, da so se odlomile. Od preobilnega ledu so se podrla tudi cela drevesa. Skupaj s korenino so se prevrnili, kot da bi bila le zapičena v zemljo. Skorajda celotno Slovenijo je prizadel ta naravni pojav do te mere, da je bila prekinjena večina

Elektrikarji morajo v takih razmerah sodelovati z gozdnimi delavci.

cestnih in železniških povezav ter dotok električne energije.

Za trenutek se je skorajda vse ustavilo. Določena območja oziroma odmaknjeni kraji so tako rekoč ostali

osamljeni dalj časa. Cestne povezave so se sproti prekinjale. Dobava električne energije je bila motena iz ure v uro. Tudi za kakšen dan. V najbolj prizadetih krajih za teden ali več.

Če odštejemo, da so se največji električni transformatorji zrušili kar sami, je levji delež za prekinitev povezav nosil ravno gozd. Način gradnje elektro omrežja in lokalnih cestnih povezav je tokrat pokazal vso možno ranljivost.

Šablonski način gradnje naravi ne ustreza. Takšna gradnja povezav bo po vsej verjetnosti, ob človekovi vse večji prisotnosti/številčnosti, prinesla, potencialno, še večjo škodo in upad kakovosti življenja.

Ni dovolj, da se povezujemo z naravo tako, da uporabljamo njene obnovljive vire za gradnjo in ogrevanje. Tudi odgovornejši odnos do zastavitve in postavitve novogradenj, bližina cestnih povezav, boljša komunikacija med lastniki gozdov in investitorji/graditelji so nujni.

Gotovo bo v prihodnje potreben temeljit premislek o tem, kje graditi, da bo morebitna narasla voda ostala daleč od objekta in da drevo, ki se bo uklonilo vetru ali ledu, ne bo padlo ravno na najbližji električni drog ali hišo.

Slovenija je dežela gozdov. Gozd se obnavlja zelo hitro. Za njegovo nazadovanje je s svojim ravnanjem v veliki meri odgovoren človek. Z odgovornim ravnanjem pa tudi za njegov razvoj.

V Šmiklavžu

Žled poškodoval KOROŠKI gozd

Katastrofa ni enako prizadela vseh predelov Koroške (ali Slovenije), saj so bile temperature različne. Zakaj? Žled nastane, kadar dežuje ali rosi pri temperaturah pod lediščem, najpogosteje pa se to zgodi po obdobju hladnejšega vremena in ob dotoku toplejšega in vlažnejšega zraka v višinah. Ohlajene kapljice ob stiku z zmrznjenimi ali hladnimi površinami zmrznejo in se v obliki ledenega oklepa naberejo okoli

Treba je odžagati veje, ki grozijo, da se bodo odlomile.
Kotlje, 2. 2. 2014. Foto: Jožef Kotnik

Gasilci iz Kotelj 2. februarja dopoldne odstranjujejo drevesa s cest v Kotljah in okolici. Foto: Jožef Kotnik

Pot bo spet prehodna; gasilec PGD Kotlje na terenu
2. februarja 2014. Foto: Jožef Kotnik

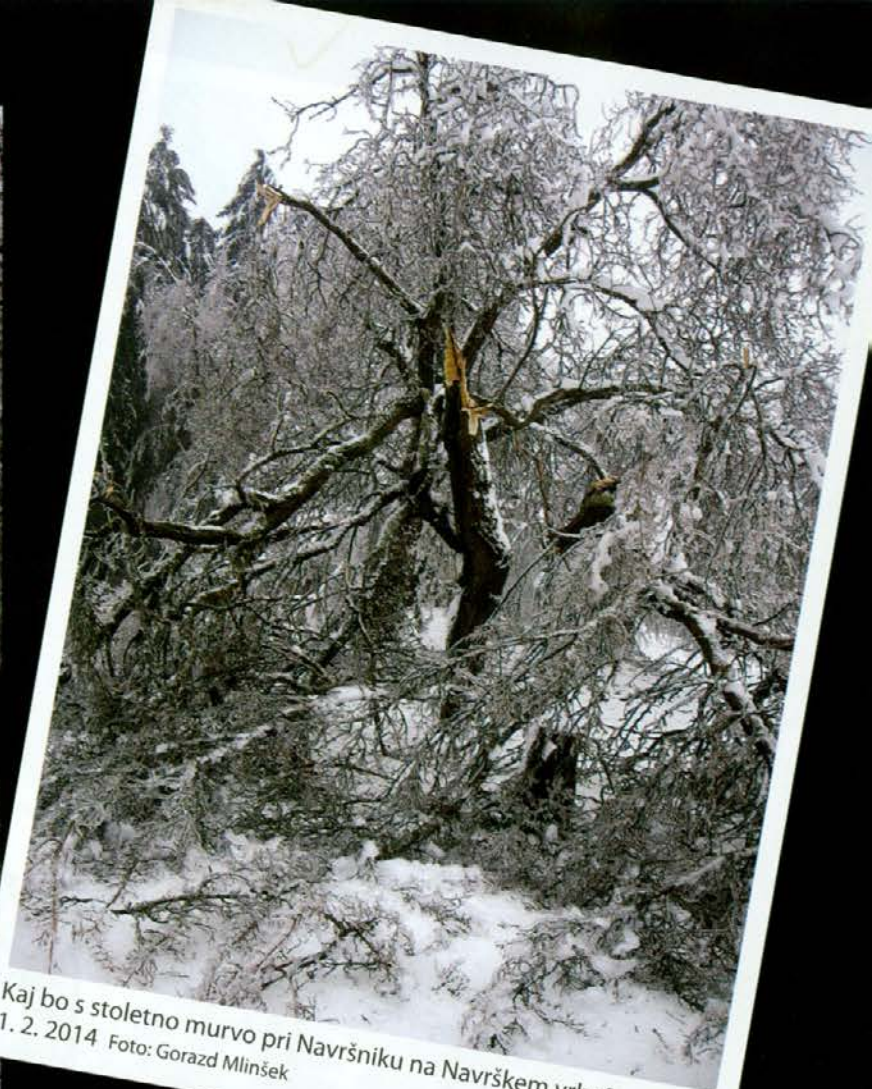

Sestoj rdečega hrsta na Navrškem vrhu,
2. 2. 2014. Foto: Gorazd Mlinšek

površin, na katere so padle. Kjer do teh temperaturnih sprememb ni prišlo, se žled ni pojavil, kar pa je, žal, na redkih lokacijah.

Ob nesrečah radi rečemo, da bi lahko bilo še huje, kar pa je bolj klavrna tolažba. A če vseeno poskušamo najti nekaj svetlega, je dejstvo, da pri nas prevladujejo iglavci, vendarle pozitivno. Zaradi svoje oblike so bolj stabilni od listavcev, katerih gole veje in široke krošnje imajo zelo veliko površino, na katero se lahko nabere led. Listavci so izgubili veje, vrhove, zlomili so se na pol, veliko dreves pa se je podrlo kar s koreninami vred, saj tla zaradi mile zime niso bila globoko zmrznjena, kar bi okrepilo njihovo stabilnost.

Marta Krejan

Kaj bo s stoletno murvo pri Navršniku na Navrškem vrhu?
1. 2. 2014 Foto: Gorazd Mlinšek

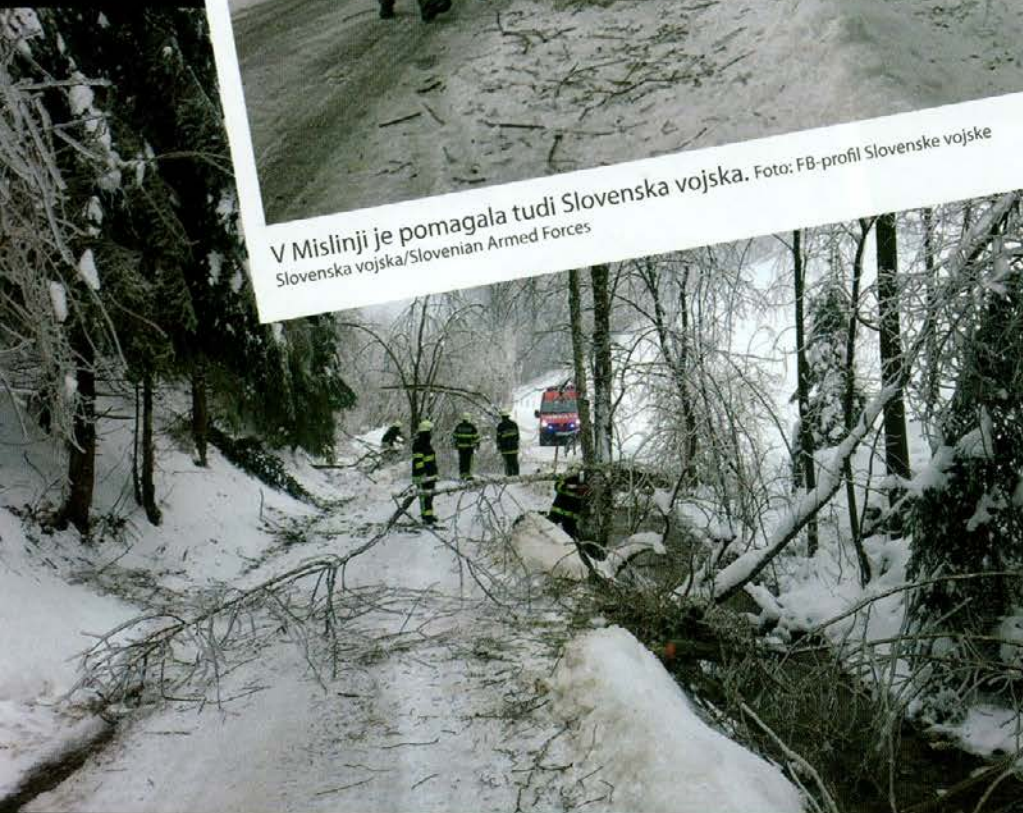

2. februarja v Slovenj Gradcu. Foto: Mateja Celin/Delo

Nadaljevanje na str. 10

V Mislinji je pomagala tudi Slovenska vojska. Foto: FB-profil Slovenske vojske
Slovenska vojska/Slovenian Armed Forces

Gasilci PGD Dolič-Šentflorjan pri odpravljanju posledic žleda na cesti Srednji Dolič- Paški Kozjak v Lokah 3. februarja 2014. Foto: Aleš Rakovnik

Odstranjevanje podrtih dreves na Paškem Kozjaku 3. februarja 2014 Foto: Aleš Rakovnik

20. pehotni polk (20. PEHP) 72. brigade v Mislinji, 5. 2. 2014 Foto: FB-profil Slovenske vojske Slovenska vojska/Slovenian Armed Forces

Šentflorjanski gasilci so 3. februarja pomagali tudi kmetom na Paki in Tolstem Vrhu. Foto: Drago Pavlič

2. februarja v Mislinji Foto: PGD Mislinja

PDG Slovenj Gradec in PGD Stari trg
pri slovenjgraški toplarni Foto: PGD Stari trg

Slovenjgraški gasilci v Pamečah, 3. 2. 2014
Foto: PGD Slovenj Gradec

Pri vrtcu v naselju S8 v Slovenj Gradcu, 3. 2. 2014
Foto: PGD Slovenj Gradec

Za divjad približno teden dni trajajoča naravna nesreča ne predstavlja zelo hudih težav. Živali so se umaknile više ali v predele, kjer ni bilo žleda.
Foto: Stanko Grl

Ne samo ceste, tudi železniška proga Maribor-Prevalje je neprevozna. 3. 2. 2014 Foto: Janez Jurič

Žal je škoda, ki jo je povzročila ledena ujma, ogromna, paradoksalno pa v tem najdemo tudi izjemno lepoto. Foto: Peter Cesar

Informativni gozdarski storži v januarju 2014

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.

ZGS OE SG

Januar – drugi mesec v zimi 2013/2014 je bil bolj malo zimski, tako po temperaturah kot po količini zapadlega snega. Letošnji januar je bil eden od najtoplejših januarjev v zadnjih 100 letih. V koroški regiji je bila prva polovica bolj suha, druga pa bolj mokra. V nižinskih predelih je prevladovala nižinska oblačnost, višje je bilo več sonca. Prvo januarsko soboto in v nedeljo je deževalo tudi nad 1000 metri nadmorske višine (Uršlja gora). Tretji teden je bil bolj deževen (14., 17., 18., 19., 20. 1.), zadnji v januarju pa snežen. Najnižje dnevne temperature, izmerjene v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, so bile od -4 do 9°C (22. 1.), najvišje dnevne temperature pa od -2 do 9°C . V prvi polovici januarja so bili v višjih predelih posamezni dnevi bolj topli kot v dolini. Na Rogli so 8. 1. izmerili celo 8°C . Po 23. januarju se je zrak ohladil, snežilo je 24., 28., 29. in 30. januarja. V teh dneh je zapadlo v dolini skupaj do 20 cm snega, višje do 40 cm. Na Koroškem je 31. januarja sneg prešel v dež, začela se je žlednata kalvarija. Žled je začel lomiti drevje v gozdu in izven. Drugje po Sloveniji, predvsem pa na Notranjskem, je povzročal škodo na elektrovodih in drugih objektih že v noči iz 30. na 31. januarja. Pod težo leda in snega so se podirala in lomila drevesa najprej ob gozdnih in drugih prometnicah, ob elektrovodih, na strmih pobočjih nad jarki, na gozdnih robovih, v mlajših sestojih, naslednje dni se je slišalo lomljenje drevja tudi v odraslih gozdovih. Žled je nadaljeval svojo rušilno moč tudi prve dni v februarju. Vsa Slovenija, razen Primorske in Prekmurja, je bila obložena z debelim slojem žleda. V OE Slovenj Gradec je bila 31. januarja debelina žleda na vejah do 1 cm, naslednje dni se je debelil do 3 cm. Na Notranjskem je bil debel 5 in več cm, drevesa so bila popolnoma zaledenela. Na Koroškem se je žled pojavil na nadmorski višini od 370 do 900 m, ponekod tudi do 1100 m. Veliko kmetij in zaselkov je bilo že zadnji petek v januarju odrezanih od sveta. Ceste so bile zaradi polomljenega drevja

Zaledenelo drevje med Kotljami in Šratnekom 31. januarja 2014 popoldan

Z žledom obloženi storži

zaprte, marsikatera kmetija ni imela elektrike več kot teden dni. Na Koroškem je zaradi žledoloma po oceni gozdarjev ZGS OE Slovenj Gradec okoli 25.000 ha gozdov in več kot 60.000 m^3 drevja. Največja intenziteta poškodovanosti je v nižinskih predelih, kjer so prisotne vse oblike poškodovanosti (prelomljene in odlomljene veje ali deli krošenj,

prelomljena drevesa, izravana drevesa), v višjih predelih so poškodovani predvsem vrhi smrek. Pod težo žleda so se najprej začeli lomiti listavci, nato pa iglavci (najbolj smreka in bor). V koroškem gozdnogospodarskem območju so najbolj poškodovani nižinski gozdovi v dobrih okoli Slovenj Gradca, Mute, Radelj in gozdovi pod Uršljo goro

Nadaljevanje na str. 14

Smreke in rdeči bori 24. 1. 2014 na Navrškem vrhu

Smreke in rdeči bori 12. 2. 2014 na Navrškem vrhu

(Navrški vrh, Preški vrh, Podgora, Leše, predeli Spodnjega in Zgornjega Razborja).

Najprej so se podali na z drevjem zaprte ceste gasilci, na poškodovane trase elektrovirov vzdrževalci teh tras, vsem so na pomoč priskočili tudi gozdni delavci. Marsikje so si pomagali pri odpiranju cest kar kmetje sami.

Gozdarji javne gozdarske službe smo tudi s pomočjo lastnikov gozdov najprej ocenili obseg poškodovanih gozdov ter poškodovanost gozdnih in drugih cest v gozdnem prostoru. Pripravljati smo začeli sanacijske načrte. **O nevarnosti gibanja in sečnji in spravilu v teh gozdovih smo obveščali in še bomo lastnike gozdov in ostalo javnost s prispevki in opozorili v medijih. Zadrževanje v gozdovih, obdanih z žledom, je smrtno nevarno. Zato bomo podajali še bolj točne podatke o žledolomu in napotke za pravočasno ukrepanje ob sprotnem in podrobnejšem pregledu gozdov. Takoj je treba ukrepati v iglastih gozdovih, da nam jih ne bodo dokončno uničili podlubniki.**

Lastniki gozdov in izvajalci del v gozdu naj upoštevajo navodila revirnih gozdarjev o sanaciji po žledu poškodovanih gozdov!

Če je bil večji del januarja tudi za gozdarje javne gozdarske službe bolj birokratsko obarvan, se je zaključil bolj pestro. Žled je popestril naša operativna razmišljanja, ki smo jih uporabili tudi pri

izdelavi letnih poročil in programov, gozdnogojitvenih ter gozdnogospodarskih načrtov. V januarju so na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje potrdili tudi Gozdnogospodarski načrt GE Radlje – levi breg, v dokončni izdelavi je GGN GGE Radlje – desni breg, v KE Mislinja potekajo priprave na terenska in druga načrtovalska dela v GGE Mislinja – Šentilj.

Januar je bil tudi mesec slovesa. Od koroških gozdarjev in lastnikov gozdov se je službeno poslovil in se upokojil gozdarski inšpektor Drago Križan. Večji del svojega službovanja je bil aktiven kot gozdarski inšpektor v gozdnogospodarski območni enoti Slovenj Gradec. Bil je tudi lovski inšpektor. Tako gozdarji kot lovci smo kljub njegovi strogosti radi prisluhnili njegovim strokovnim nasvetom. Dragu želimo, da bi dolgo užival upokojski staž in v hobijih, za katere je v času službovanja imel bolj malo časa.

Dragova inšpekcijska opravila je v OE Slovenj Gradec prevzela gozdarska inšpektorica Ida Oderlap Kranjc, ki deluje tudi v OE Nazarje. Gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec smo se z njo srečali in ji prisluhnili 16. januarja 2013. Pridružila se nam je na seji strokovnega sveta OE in vodij KE. Tudi njej želimo, kot pristni Korošici, da bi se prijetno počutila med nami!

Najbolj skrbni lastniki gozda v krajevnih enotah OE Slovenj Gradec 2013

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec so v letu 2013 izbrali za najbolj skrbnega območnega lastnika gozda Mirka Meha, p. d., Zgornjega Pustineka iz Završ nad Mislinjo. Izbran je bil iz skupine petih na krajevni enoti izbranih najbolj skrbnih lastnikov gozda. Mirko Meh je bil tudi najbolj skrben lastnik gozda v KE Mislinja v letu 2013. Izbor najbolj skrbnih lastnikov gozda poteka po določenih kriterijih, s pomočjo katerih ocenjujemo sodelovanje lastnika gozda z javno gozdarsko službo, izvajanje sečnje in spravila, gojitvenih in varstvenih del v gozdu, upoštevanje večnamenskih funkcij in vlog gozda, odprtost gozda z gozdni prometnicami in njihovo vzdrževanje, sodelovanje z drugimi naravovarstveno usmerjenimi organizacijami idr. V OE Slovenj Gradec upoštevamo tudi kriterij kroženja po dolinah in krajevnih enotah, saj so v vsaki dolini in krajevni enoti zelo skrbni lastniki gozda. Najbolj skrbnega območnega lastnika in najbolj skrbnega lastnika KE Mislinja smo predstavili že v decembrski številki Viharnika, ostale krajevne najlastnike pa spoznajte ob prebiranju tega zapisa.

V KE Slovenj Gradec so za najbolj skrbnega lastnika v letu 2013 izbrali Pavla Nabernika, p. d. Osirnika. Osirnikova kmetija se razprostira na pobočju pod Jesenskim vrhom nad Pamečami. Kmetija je velika 27 ha, gozda je 20 ha. Pavel je vse življenje povezan z gozdom, ki je Osirnikom omogočil, da so v dobrih 13 letih obnovili stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje. Zato Pavel ceni gozd in spoštuje delo v njem. Vsa dela v gozdu izvaja s pomočjo domačih sam. Sečnjo, spravilo, gojenje in varstvo gozdov opravlja tudi za druge lastnike gozdov. Na kmetiji kot dopolnilno dejavnost opravljajo gozdarska dela, kar jim je tudi glavni vir dohodkov. Pri delu v gozdu in na kmetiji pomagata očetu Pavlu sinova Primož in Denis. Poleg

Osirnikova domačija pod Jesenskim vrhom nad Pamečami

Pavel Nabernik v družbi domačih in gozdarjev – v sredini Pavel z ženo Mijo in sinovoma, na levi vodja KE Slovenj Gradec Avgust Kunc, na desni revirna gozdarka Verica Oder.

gozdarstva se ukvarjajo z živinorejo, imajo 18 glav živine. Na Osirnikovi domačiji živi poleg Pavla, njegove žene Mije in obeh sinov še Pavletova mama Marija. Hči Marjetka je že šla od doma. Pri Osirniku so zelo navezani na naravo, ponosni so na svoje hišno drevo – več kot 150 let stari navadni glog. Kolikor mu čas dopušča, se Pavle pod krošnjo starega gloga odpočije od dela in načrtuje, kaj vse mora storiti v domačem gozdu in drugje. Ne pozabi na vzdrževanje gozdnih prometnic. V veliko pomoč pri delu so mu nasveti revirne gozdarke Verice Oder. Pavel rad pohvali tudi prejšnje revirne gozdarje. Svoje znanje o gozdu in gozdarstvu je dopolnjeval na vseh tečajih, ki so jih izvedli gozdarji v Krajevni enoti Slovenj Gradec.

Gozdarji KE Dravograd-Prevalje so v letu 2013 za najbolj skrbno lastnico gozda izbrali Anito Pisar, p. d. Mak. Makova kmetija je na Zelen Bregu. Gozd porašča jugozahodno pobočje nad cesto Ravne na Koroškem–Strojna. 25 ha veliko kmetijo, polovica je gozda, je Anita prevzela leta 1991, prej je bila še v službi v Železarni Ravne na Koroškem. Po moževi smrti je z vso vmeno prevzela gospodarjenje na urejeni kmetiji. V veliko oporo so ji štiri hčere. Tina, ki je že od

Makova kmetija na Zelen Bregu

V KE Dravograd-Prevalje najbolj skrbna lastnica gozda v letu 2013 Anita Pisar, p. d. Mak, z Zelen Brega nad Ravnam na Koroškem v družbi očeta Franca in revirnega gozdarja Borisa Večka

doma, je profesorica geografije, Zala je univerzitetna diplomirana pravnica, Ana je diplomantka tržnega komuniciranja in dela še magisterij. Najmlajša hči Urška je gimnazijska. Aniti dela družbo mali vnuk Matevž, rada pa poklepeta tudi z očetom Francem, ki mu je lani umrla žena Marija. Anita ni samo dobra pri gospodarjenju v gozdu in ostalih kmečkih delih, je zelo dobra gospodinja in zelo dobro peče najrazličnejše vrste kruha, za katere je že dobila številna priznanja.

V veliko veselje ji je tudi gozd. Makov gozd je rastiščno, pa tudi po drevesni sestavi zelo pester. Za upoštevanju navodil revirnega gozdarja Borisa Večka skrbno gospodari s svojim gozdom. Za gojitvena in varstvena dela poprimejo sami domači, sečnjo in spravilo lesa pa opravi za to delo usposobljen gozdar. Poleg gozda je na makovi kmetiji glavni vir dohodka živinoreja, redijo 24 glav goveje živine.

Prijeten je ambient na Makovem dvorišču. Zanimiva je kašča, ki so jo postavili na novo klet, sezidano na star

način. Klet so obnovili leta 2000, za gradnjo so uporabili ilovico in kamenje s porušenega šteknijskega hleva. Anito so gozdarji KE Dravograd-Prevalje izbrali za najbolj skrbno lastnico gozda zaradi vestnega dela ter poštenega odnosa do gozda in do gozdarjev ZGS. Sodelovanje Makovih z gozdarji je tradicionalno.

V KE Radlje so izbrali za najbolj skrbne lastnike gozda v letu 2013 solastnike Goditsch, ki so za svojo predstavnico za delo v gozdovih pri nas pooblastili Karin Goditsch iz Gradca. V obrazložitvi za izbor najbolj skrbne lastnike gozda je vodja KE Radlje Jerneja Čoderl zapisala:

"Rodbina Goditsch izvira z Gortine. Vsi solastniki živijo v Avstriji. V Sloveniji so dobili gozdove nazaj z vračilom v postopku denacionalizacije. Gozdove imajo v KE Radlje, KE Podvelka in KE Dravograd-Prevalje. V KE Radlje so ti gozdovi v revirju Pernice v Zgornji Gortini in revirju Orlica na Kozjem vrhu. Goditschi so tudi posestniki gozda v Avstriji. Odlikujejo se po doslednem upoštevanju naše gozdarske stroke in po dobrem odnosu do izvajanja nege v gozdu. S sadnjo so sanirali površine, kjer naravna obnova ni potekla, in so nastale praznine, kjer je lubadar uničil odrasel gozd. Izvedli so tudi vsa dela nege gozda, ki so bila določena v gojitvenih načrtih in jih je bilo treba izvesti po sečnji. V zadnjih dveh letih je bilo to 6 ha mladovij. Poskrbeli so tudi za odprtost gozdov in so v zadnjem obdobju odprli doslej zaprte predele gozda z izgradnjo omrežja gozdnih vlak.

Goditschi so v stalnem stiku z revirnim gozdarjem Matejem

Člani družine Goditsch

Modicem (revir Pernice) in Miho Mrakičem (revir Orlica).

Solastnikom gozda Goditschem priznanje za najbolj skrbne lastnike v KE Radlje v letu 2013 zelo veliko pomeni – priznanje je tudi rezultat medsebojnega sodelovanja s slovenskimi gozdarji, o katerih bodo z veseljem razglabljali tudi onstran meje."

Najbolj skrbni lastnik v KE Črna v letu 2013 je Martin Srebre, p. d. Hlevnik. Hlevnikova posest je vpeta v strma pobočja divje doline Jazbine v bližini Uršlje gore.

Martin Srebre je postal lastnik gozda v dolini Jazbine na površini 167,89 ha z letnim etatom 990 m³, v letu 2003. Kot mlad lastnik je moral najprej poskrbeti za primerno gozdarsko opremljenost ter za primerno odprtost gozdov, saj v gozdu ni bilo primernih gozdnih prometnic. Spravilo je potekalo v večini ročno na dolgih razdaljah proti Jazbinskem potoku.

V ta namen je bilo v teh letih za lažje in varnejše delo z lastnimi sredstvi zgrajenih in popravljenih več kot 4000 m gozdnih prometnic. Za gozdne prometnice skrbi vzorno in samoiniciativno. Pri delu upošteva strokovna navodila ZGS. Aktivno sodeluje pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov. Redno in strokovno opravlja predpisana gojitvena dela in skrbi za obnovo gozda, pregleduje svojo gozdno

posest in poroča o dogajanjih v njem: lubadar, vetrolomi, snegolomi. Že dalj časa je njegova želja nova stanovanjska hiša, vendar mu birokracija preprečuje njeno uresničitev. Enako je z izgradnjo male hidroelektrarne, za katero se je trudil že njegov oče, vendar dovoljenja ni dobil. Aktivno sodeluje tudi z lovsko organizacijo ter v svojih gozdovih skrbi za ohranjanje biotopov in izboljšanje prehranskih pogojev gozdnih živali. Znan je po pridelavi različnih mesnih dobrot. Po raznih izboljšavah na kmetijski in gozdarski mehanizaciji je vsesplošno razgledan lastnik vedrega značaja. Ve, da le s strokovnim delom v nekdanjem po plinu prizadetih gozdovih v okolici Žerjave dosežemo kakovost gozdnih sortimentov in s tem dobro prodajno ceno ter trajnostno rabo gozda. Udeležuje se vseh izobraževalnih programov v organizaciji ZGS za varno delo in izvajanje gojitvenih ter varstvenih del v gozdu. Kmetija ima prihodnost, saj se njegovi potomci izobražujejo in šolajo v tej smeri. Martinu stojijo ob strani in so mu v veliko pomoč žena Olga, hčeri Anja in Bernarda, ki sta obe gimnazijki, ter sin Boštjan, ki hodi v srednjo kmetijsko šolo v Maribor.

Hlevnikova domačija je bila že od nekdaj gozdarska in lovska postojanka. Pri Hlevniku smo še danes gozdarji dobro sprejeti, še posebno revirni gozdar Bojan Kočnik, ki je pripravil utemeljitev za črnjanskega naj lastnika 2013.

Hlevnikova domačija v Jazbini
Foto: Bojan Kočnik

Najbolj skrbni lastnik gozda v KE Črna Martin Srebre (levo) za domačo mizo – ob njem revirni gozdar Bojan Kočnik in martinova žena Olga

Vsem lastnikom želimo, da bi še naprej skrbno gospodarili s svojim gozdom in sodelovali z javno gozdarsko službo!

Najdražji slovenski hlod gre na Portugalsko

Marta Krejan, prof.

Velik in zahteven projekt, licitacija vrednejših sortimentov lesa, ki ga Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline v sodelovanju z Zavodom za gozdove in Zvezo lastnikov gozdov Slovenije organizira že osem let, je tudi letos bil zelo odmeven.

Število licitiranih hlovov je bilo nekoliko nižje kot lani (1.002), je bil pa zato njihov volumen večji (1.170,5 m³). 237 lastnikov iz Slovenije ter eden s Hrvaške in eden iz Avstrije je pripeljal svoje najvrednejše hlove v Slovenj Gradec, kjer si jih je ogledalo 24 kupcev; največ tujcev. Najvišjo ceno je plačal kupec s Portugalske, ki je za kubični meter gorskega javorja ponudil 8.853 evrov, najvišja cena za hlod iste drevesne vrste, katerega kubični meter je po mnenju kupca malce manj vreden, pa je bila 10.694,34 evrov. Slednjega je prodal lastnik z Iga, prvega pa podjetje Lipa-les iz Sevnice.

Jože Jeromel iz Društva lastnikov gozdov je s ponodbami zadovoljen, cene pa so po njegovem mnenju in v primerjavi s prejšnjimi leti solidne. Pozitivno je presenečen nad cenami smreke in macesna, ki so letos precej višje, kot so bile sicer. Jože Mori, ravno tako iz Društva lastnikov gozdov, je dodal, da je cena javorja vsa leta rekordna, proti pričakovanjem pa je letos nekoliko manj cenjen oreh.

Spec. Milan Tretjak in Damjan Oražem iz ZGS, Jože Jeromel iz DLG, Veronika Valentar iz KGZ Maribor in Jože Mori iz DLG Mislinjske doline

Najdražji hlod

Spec. Milan Tretjak, vodja ZGS OE SG pravi, da smo v teh osmih letih spoznali, da je največji problem vezni člen, ki bi povezal prodajalce s kupci in z vmesnimi členi, kamor seveda spada tudi lesna predelava. Manjka nam trg, na katerem ne bi prodajali le najvrednejših, ampak tudi vredne, a še vedno nadpovprečne kose lesa. Težave vidi tudi v nekonkurenčnosti in tehnološkem stagniranju.

„Po tihem sva upala, da bova dobila vsaj blizu 400 evrov, pa se je izkazalo, da se motiva,“ sta bila presenečena domačina, ko sta izvedela, koliko je kupec ponudil za njuno smreko; dobrih 2.000 evrov več. Najdražje prodana smreka na letošnji dražbi.

Damjan Oražem, v. d. direktorja Zavoda za gozdove Slovenije, se je dotaknil tudi problema žleda, ki je v naših gozdovih pustil hude posledice. Boji se, da se bo zaradi tega cena lesa preveč znižala, kar se ministrstvo trudi preprečiti z ustanovitvijo kooperative, ki bi to preprečila. Dejansko škodo je za zdaj težko oceniti, pravi, saj po gozdu še ni bilo varno hoditi, treba pa je dobiti tudi satelitske posnetke.

Vsi strokovnjaki so si enotni v tem, da bi država morala dati prioriteto gozdarsko-lesni panogi, saj je les, kot pravi dr. Franc Pohleven iz Biotehniške fakultete, edini material, ki ne onesnažuje in ga imamo v izobilju.

Društvo kmetic Mislinjske doline vsako leto poskrbi za domače dobrote. Dekleta, hvala!

Lesena gradnja

Dragomir Cvejić

Foto: Marta Krejan

Kako dolgo zdrži hiša iz lesa?

Vprašanje, ki ga graditelji lesenih masivnih hiš slišijo največkrat, ima tudi najlažji odgovor: ob pravilni gradnji – več stoletij.

Kaj je pravilna gradnja?

Odgovor na to vprašanje poznajo mojstri lesene gradnje, ki zastopajo več deset- in stoletna spoznanja o gradnji masivnih lesenih objektov.

Koliko stane masivna lesena hiša?

Odgovor je večplasten in zahteva poznavanje določenih dejavnikov.

Gozdovi v Sloveniji se z vidika lesnih zalog krepijo. Prirastek se je v zadnjih desetletjih povečal čez 120 %. Dejstvo, da posek v sodobnem času znaša le 50 % prirastka, kaže, da se je les v slovenskem gospodarstvu pomaknil proti postranskim naravnim dobrinam.

Da bi lahko natančneje navedli, kaj danes določa ceno, si lahko pomagamo s prikazom primerjalne prednosti lesa s količino "sive energije", tj. z energijo, potrebno za pridobivanje in pripravo materiala, in z analizo življenjskega cikla izdelka (angl. life cycle assessment/analysis, LCA).

Z oceno LCA zgradb ali izdelkov želimo kvantitativno ovrednotiti vpliv njihove izdelave in rabe na okolje od "zibelke do groba", tako da preverimo porabo in vrsto energije ter uporabljene materiale z vidika pridobivanja, izdelave, transporta, možnosti ponovne uporabe/reciklaže in deponije oz.

varnega uničenja po njihovem odsluženju. Okoljsko prijazni izdelki imajo tržno prednost, saj kupci postajajo vse bolj okoljsko ozaveščeni in energijsko varčni. LCA je tako postal bistven element za promocijo lesa. Les v masivnem stanju, pa tudi kot gradivo, pokaže svoje resnične prednosti pred konkurenčnimi materiali šele, če jih dokazujemo z LCA. (Torelli N., 2008)

Lesna surovina zahteva najmanj vložene energije za pridobitev in pripravo materiala. Od vseh gradbenih materialov je les najbolj dostopen. Za njegovo obdelavo potrebujemo malo energije.

Energija, potrebna za pridobivanje in pripravo materiala (Torelli N, 2008):

Material	Siva energija (mj/m ³)
aluminij	515.700
jeklo	151.200
PVC	93.620
papir	33.670
MDF - plošča	8.330
vezan les	5.720
iverna plošča	4.400
lepljeni nosilci	2.530
tehnično suh les	880
masivni les	165

Danes osveščeni investitor ali graditelj ne primerja različnih načinov gradnje le v razmerju, koliko dam in koliko dobim, temveč pri kvalitetnejši gradnji išče predvsem kvaliteto bivanja, ki se kaže v naravni mikroklimi. Na zdravo bivanje vplivajo materiali, ki nas obdajajo, zato je še kako pomembno, ali smo obdani z materiali, ki lahko uravnavajo tudi zračno vlago v prostoru.

Masivna lesena gradnja, kot predzadnja postaja slovenskega lesa, predstavlja visoko dodano vrednost in celostno vpetost domačega znanja, za katerega želimo, da bi se razvijalo in prenašalo na mlajše rodove.

Slovenija bi se kot dežela lesa morala odgovorneje obnašati do te naravne dobrine. Še posebej sedaj, ko je priložnost za vnovičen gospodarski razvoj in premislek, kako lahko dolgoročno priskrbimo delovna mesta in vzpostavimo odgovoren odnos do narave.

Cena masivne lesene hiše je torej najugodnejša, glede na to, da je les tako rekoč na dosegu in povsem naravna dobrina, ki jo lahko potencialno obdeluje čedalje več rok.

Ob odgovornem ravnanju z gozdom zagotovo brez alternative.

LESO **MASIVNE**
TEKA **LESENE**
HISE

Mi smo za les!

Kuharski tečaj: priprava jedi iz testenin

Leonida Arbeiter,
Društvo kmetič Mežiške doline

Foto: Darja Jeriček

Testenine so bile ena bistvenih jedi italijanske kuhinje nekoč in so še danes. Že v dvanajstem stoletju je Al-Idrisi (arabski geograf, kartograf, popotnik in botanik, ki je več let služboval pri kralju Rogerju II. na Siciliji; 1100–1166) pisal, da na Siciliji kuhajo niti iz pšenice, ki jih radi jedo tako muslimani kot kristjani.

Precej razširjeno je mnenje, da so testenine iznašli Kitajci in jih je okoli 1290. leta k nam prinesel Marko Polo, ampak to ne drži. Res pa je, da je od tam prinesel špagete iz sojine moke. Izvor testenin na evropskih tleh sega v čas Rimljanov. Kot navajajo viri, je rimski kuhar Apicius kaj kmalu po Kristusovem rojstvu v svoji knjigi zapisal nekaj, kar je po opisih sodeč podobno lazanji. Po prvi znani proizvodnji testenin pa je poznano mesto Palermo na Siciliji. Zgodovinarji menijo, da so se prve testenine v Evropi kuhale na sicilijanskih kuriščih, kamor so jih prinesli Arabci. Po vsem prebranem sklepam, da so testenine izumili že dolgo nazaj in da so preplavile večino sveta, saj so povsod zelo popularne.

Danes poznamo okoli šeststo vrst in

Priprava jedi iz testenin pri Marinu

oblik testenin. Še vedno ostaja glavna sestavina za izdelavo moka, ta pa je lahko iz različnih vrst žita. Testenine so pomemben žitni izdelek, so okusne in lahko prebavljive. Jemo jih lahko za predjed, kot prilogo, kot samostojno jed, solato in tudi kot sladico.

Kot zanimivost navajam novejša spoznanja mikrobiologov: če jeste testenine zjutraj, boste shujšali, če jih jeste zvečer, se boste pa zredili. Zjutraj jetra namreč kurijo maščobo, zvečer pa jo ustvarjajo.

V Društvu kmetič Mežiške doline smo letos organizirali kulinarični tečaj "Jedi iz testenin". Vodila ga je naša članica Danica Miler, in to v svoji kuhinji v gostišču Marin v Šentanelu. Prve tečajnice smo tečaj obiskale 29. januarja 2014, druge pa naj bi ga imele naslednji dan, ampak zagodla jim jo je zima, zato se je prestavil na 20. februar 2014.

Danica je odlična kuharica, ki nam je nekajkrat že kuhala na občnih zbiorih, sedaj smo jo pa spoznali še kot predavateljico in mentorico. Sklepala je, da brez praznih želodcev in brez osvežilne jutranje kave v kuhinji ne bomo pri stvari, zato je najprej poskrbela za našo zbranost. Pripravila nam je brošuro z različnimi recepti s testeninami. Vse smo poprijele za delo in tako v dobrih dveh urah pripravile kar 15 različnih jedi. Med njimi smo pripravile po osnovnem receptu slovensko zaščiteno jed, idrijske žlikrofe, za konec pa koroške klocove nudle. Po teh so pri Marinu tudi znani. Med samo pripravo, kuhanjem in pečenjem smo se izkazale kot prave kuharice, ki rade veliko govorijo in se tudi kaj novega naučijo, kar smo že znale, smo pa obnovile. Izmenjale smo tudi svoje izkušnje, kajti vsak recept vsaka pripravi malo po svoje.

080 19 20
www.ZavarovalnicaMaribor.si

3, 4, ZDAJ!

Sklenite
A0 in A0+
in podelimo vam 3
mesece zavarovanja.*

Mežičanke znamo izdelati milo

Leonida Arbeiter,
Društvo kmetič Mežiške doline

Foto: Darja Jeriček

Svetovalka Kmetijske svetovalne službe Prevalje nam je letos ponudila prav zanimiv tečaj – izdelavo naravnega mila. Marsikatera naša bica ali mama se še spomni, da so nekoč, ko ni bilo veliko denarja, ženske milo same izdelovale. Tista mila so res bila naravna, dišala pa niso, tako da so jih večinoma uporabljale za pranje in razna čiščenja.

Razvoj industrijskih mil je močno naraščal in cvetel in kar nekako se je pozabilo na izdelavo domačega mila. V trgovinah se res dobijo mila z najrazličnejšimi vonji, nekatera tako dišijo, da bi jih najraje kar pojedli. Ampak vsa ta mila niso naravna, v njih so dodatki

naftne in različne kemikalije. Tako kot z drugimi izdelki, se tudi z izdelavo mil vračamo nazaj k naravi.

28. januarja smo se zbrali v sejni sobi Koroške zadruge na Prevaljah, kjer nam je

Erika Smolak nam je pokazala, kako izdelati milo.

Erika Smolak zelo podrobno spregovorila o izdelavi mila in nam jo tudi praktično prikazala. Eriko ste lahko videli v resničnostnem šovu Ljubezen na seniku. Erika sedaj pridno kmetuje s svojim Damijanom in je zelo željna novih znanj oziroma obnavljanja znanj, ki so bila nekoč del vsakdana. Ker pa živimo v sodobnem času, so se vsa ta znanja tudi posodobila. Na delavnico nas je prišlo kar veliko, tudi en moški. Vidi se, da mila in ostalo kozmetiko nakupujemo večinoma ženske in tako smo tudi bolj radovedne, kako se kaj naredi. Nad samo izdelavo mila smo bili navdušeni in marsikatera je že glasno sklenila, da bo naredila svoje milo. Erika je obljubila, da bo rade volje priskočila na pomoč. Da je bil tečaj celovit, je v naslednjem tednu Valentina Aleksič iz Inštituta KON-CERT Maribor na Prevaljah izvedla predavanje na temo "Izdelava bio in naravne kozmetike kot zanimive dopolnilne dejavnosti na kmetiji", kjer smo spoznali, kako do registracije dopolnilne dejavnosti in kako pridobimo certifikat.

Čebelice pozimi

Janez Bauer

No, pa je tu! Zima, mrzla in snežena. Pravzaprav niti ni mrzla, pa tudi snežena ne preveč. Je pa zelo, zelo ledena. Le kaj bodo čebelice počele v takem vremenu?

Zimski čas je za čebele čas počivanja. Celo leto delajo in si polnijo shrambe medu, zato da lahko čez zimo uživajo sadove svojega dela. Na leto porabi čebelja družina 60-80 kg medu in vsaj toliko ga tudi nanosi v panj. Porabi ga za lastno prehrano in za gojenje zalege. Vsaj 20 kg pa ga shrani za hude zimske dni. Čebelar, ki jim odvzame teh 20 kg, izgubo nadomesti s sladkorno raztopino in čebele niso v ničemer prikrajšane. S to medeno zalogo čebele preživijo od septembra pa vse do aprila prihodnje leto. Poraba jeseni se zmanjšuje, saj je čebel vsak dan manj, pa tudi zalege ni več treba krmiti. Pozimi matica ne zalega mladih čebel. Čebele se združijo v gručo, ki ima obliko krogle, in obmirujejo. Temperatura v panju je samo par stopinj višja od okoliške, vseeno pa je vedno nad nič stopinj. Čebele imajo mirno zimsko spanje, in manj ko jih vznemirjamo, bolje jim je.

Po novem letu, ko se dan obrne, to začutijo tudi čebele. Čeprav so v temni

notranjosti panja, začutijo spremembo v dolžini dneva. Običajno nekje konec januarja matica zaleže prve čebele. Takrat se potreba po hrani zelo poveča. Čebele morajo za razvoj zalege temperaturo dvigniti na 33 stopinj in jo tudi vzdrževati. Poveča se tudi potreba po vodi, ne boste verjeli, okrog 100 litrov letno je porabijo. Dobrodošle so tudi prve grudice cvetnega prahu. Naberejo ga na leski, zvončkih in pomladanskem žafranu.

Letošnji januar je bil presenetljivo topel. Matica je začela zalegati že kar v začetku meseca. Čebele so na sončnih, prisojnih krajih nabrale že prve grudice cvetnega prahu. V južnih krajih pa je pomladno cvetje že kar lepo poskrbelo

za veliko cvetnega prahu. Čebele so ga z veseljem nosile v panj, saj je glavna hrana za gojenje zalege. Pravimo mu čebelji kruhek. Vendar je bilo to vse prehitro, saj se prava zima še ni prikazala. Čebele za razvoj zalege potrebujejo cvetni prah, vodo in toploto. Ob nastopu dolgotrajne ohlادتve, ob snegu in zmrzali pa do hrane ne morejo več. Zaradi mraza se stisnejo okrog zalege in jo grejejo. Marsikje, kjer je zalege že veliko, je zaradi količine ne morejo ogrevati. Zaradi tega odmre in zgine. Obstaja tudi nevarnost, da čebele umrejo od lakote. Medene zaloge okrog gnezda so porabile v začetku zime. Med imajo samo še na krajnem satju, do tja pa zaradi mraza ne morejo, saj so združene v gručo okoli zalege. Obstaja velika nevarnost, da čebelja družina umre od lakote. En tak primer je povzročilo letošnje vreme. Upamo lahko, da ohlادتve ne bodo predolge in da bodo čebele preživele to nenavadno zimo.

Ob takem primeru čebelar ne more ukrepati. Vsako odpiranje panjev in prestavljanje satja bo povzročilo tako razburjenje čebelje družine, da bo kasneje zagotovo odmrla. Lahko samo počakamo na prve toplejše dni, ko bomo lahko videli, kako se čebele v našem čebelnjaku obnašajo, in takrat jim lahko na hitro prestavimo kak sat medu bliže gnezda. Seveda, če je treba, saj dobro nahranjena čebelja družina sama poskrbi za vse.

Spremenjen režim cepljenja proti steklini

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.

Foto: Marta Krejan

Konec novembra 2013 je začel veljati nov Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline (Ur. l. RS 98/2013).

Cepljenje psov proti steklini ostaja obvezno, spremenjena je le shema cepljenja. Po pridobitvi zadostne imunosti (tri zaporedna cepljenja), se cepljenje izvaja v večletnih

intervalih, skladno z navodili proizvajalca cepiva.

V letu 2014 morajo biti cepljeni vsi psi. Cepljenje se šteje kot drugo ali tretje cepljenje, če je iz dokumentacije ali uradnih evidenc razvidno, da je bil pes cepljen v letu 2013 oz. 2012 in 2013.

Za lažje razumevanje so podatki navedeni v spodnji shemi.

Shema cepljenja psov proti steklini v Republiki Sloveniji

	2014	2015	2016	2017
0	X	X	X	NP
1	X	X	NP	NP
2	X	NP	NP	NP

0 = psi, ki so prvič cepljeni v letu 2014

1 = drugo cepljenje, opravljeno v letu 2014

2 = tretje cepljenje, opravljeno v letu 2014

X = cepljenje je treba opraviti v skladu s tem pravilnikom
NP = cepljenje je treba opraviti v skladu z navodili proizvajalca cepiva

Vir: www.uvhvvr.gov.si.

Lions klub Slovenj Gradec v novo leto z novimi projekti

Viški hrane

Mag. Kornelija Marzel,
Lions klub Slovenj Gradec

Mag. Kornelija Marzel: pomagamo!

Od začetka leta 2012 v Lions distriktu 129, Slovenija, poteka projekt zbiranja hrane. Namen projekta je prevzem hrane, ki ostaja v trgovinah, pred iztekom roka uporabe, dostava zbrane hrane pomoči potrebnim ter predelava.

Mnogo sadja, sadnih izdelkov, zelenjave, mlečnih izdelkov, kruha, slaščic, pa tudi pečene in gotove hrane ter ostalega dnevno konča med odpadki, medtem ko čedalje več ljudi živi v pomanjkanju. Med biološke odpadke zmečemo na tone hrane, ki bi jo lahko še uporabili. Ali ni to neodgovorno početje, saj bi s to hrano lahko nasitili mnogo lačnih, odpravili marsikatero stisko, spodbudili dobro in v svetu že uveljavljeno prakso ravnanja z odvečno hrano?

S projektom Viški hrane želimo lionisti opozoriti, da obstaja pot, kako hrano, namesto da bi končala med odpadki, ponuditi tistim, ki jo potrebujejo. Na ta način bomo pomagali in hkrati opozorili posameznika, naj ravna družbeno odgovorno in tudi sam kaj prispeva k boljšemu in bolj pravičnemu svetu.

Lionizem, največja mednarodna prostovoljna humanitarna organizacija, v Sloveniji deluje že 24 let. Lions klub Slovenj Gradec letos obeležuje 18. obletnico delovanja. Naše poslanstvo je: pomagamo. Pri izpolnjevanju tega se srečujemo z mnogimi tegobami posameznikov. Vedno več je ljudi, ki se

Nadaljevanje na str. 22

sami ne zmorejo prebiti iz dneva v dan. Trpi dostojanstvo posameznika, prizadete so družine, posebej še otroci. Čedalje več pisem prejmemo. Izražajo klice obupanih na pomoč. Če je še pred časom veljalo, da so revni le brezposelni, se danes vedno več tistih, ki kljub temu, da delajo, ne zmore prebiti čez mesec. Med njimi je žal vedno več tudi upokoencev, ki jih družba velikokrat potiska na rob.

Vodilo projekta Viški hrane je prostovoljstvo.

Lions klub Slovenj Gradec, ki pokriva območja Mislinjske, Dravske in Mežiške doline, je od ustanovitve dalje za pomoč potrebnim daroval čez 150.000 EUR. Večino teh sredstev smo pridobili z donacijami. V lanskem letu so projekt Viški hrane začeli izvajati v Lions klubu Mozaik Celje, sledil je Lions klub Zarja Maribor, pred kratkim Lions klub Trbovlje Brin. Upam, da kmalu začnemo tudi v našem klubu.

Kako projekt Viški hrane poteka? In kaj sploh so viški hrane?

Viški hrane so tiste količine hrane, ki bi jih trgovci ali gostinci ob koncu dneva zaradi izteka roka uporabe ali drugih predpisov dali v uničenje. Lions Distrikt 129, Slovenija, je podpisal krovno pogodbo o prevzemu viškov hrane z Mercatorjem in Tušem. Kmalu se bo temu pridružil Špar, v nadaljevanju so predvidene razne oblike sodelovanja še z drugimi trgovskimi mrežami. Na osnovi generalne pogodbe, dogovora z lokalnim trgovcem, krajevnega interesa in podpore se posamezni klub odloči za izvedbo projekta, če so za to izpolnjeni pogoji. Vsekakor je pred izvedbo tega humanitarnega projekta smiselno analizirati potrebe po hrani v določenem lokalnem okolju. Poleg navedenega je treba določiti prejemnike hrane, ki so praviloma institucije. Z njimi se uredi način sprejemanja hrane.

Klub mora zagotoviti zadostno število članov, prostovoljcev, ki se ustrezno usposobijo za prevzem in delitev hrane (sistem HACAP).

Kako se viški konkretno prevzamejo in razdelijo?

Ob izteku delovnega dne, npr. ob 20. ali 21. uri, bi dva ali trije člani Lions kluba Slovenj Gradec v trgovski hiši (Mercator in Tuš) prevzeli hrano, ki bi se ji tistega dne ob 24. uri iztekel rok uporabe. To hrano je treba takoj po prevzemu predati naprej institucijam, ki poskrbijo za njeno razdelitev lačnim, brezdomcem in

drugim, prav tako pa tudi za morebitno predelavo hrane, da lahko podaljšajo rok uporabnosti (zamrznitev, ohladiitev, prekuhanje ...)

Tako s trgovskim podjetjem kot z institucijo, ki se ji hrana preda, se sklene poseben dogovor. Prevzem viškov hrane od trgovskega podjetja, predaja instituciji (npr. centru za socialno delo, materinskemu domu, domu za brezdomce, javna kuhinja, razdelilnica hrane ...), razdelitev pomoči potrebnim ter morebitna predelava viškov hrane morajo potekati hitro, v čim manjših časovnih razmikih in zelo pregledno.

Podpora lokalnega okolja

Pri izvajanju projekta Viški hrane Lions klub Slovenj Gradec od strokovnih služb, ki na lokalnem nivoju skrbijo za socialno šibke, pričakuje ustrezno pomoč. Računamo na Mestno občino Slovenj Gradec, na Center za socialno delo Slovenj Gradec, Varno hišo, Dom za brezdomce, Rdeči križ in druge. Najprej bo treba določiti kontaktno osebo, ki bo po prevzemu viškov hrane od članov Lions kluba Slovenj Gradec poskrbela za neposredno razdelitev hrane tistim, ki jo najbolj potrebujejo, ter za njeno morebitno predelavo.

Projekt bo Lions klub Slovenj Gradec poskusno izvedel v Mestni občini Slovenj Gradec. Skladno s potrebami in pripravljenostjo lokalnega okolja bodo sledile še druge koroške občine. Čeprav smo bili v klubu na začetku v dvomih, da je Mestna občina Slovenj Gradec premajhna za takšen projekt, da pravzaprav nima osebe ali institucije, ki bi se sistematično ukvarjala z najbolj ranljivimi skupinami, da je težko dobiti poimenski seznam posameznikov, ki potrebujejo hrano, pa želimo, da nam skupaj uspe. Obubožanje občanov je namreč v naši regiji precejšnje. Potrebe po pomoči nedvomno obstajajo, pot za uporabo viškov hrane pa je tudi nakazana. Z vodstvom Mercatorja in Tuša v Slovenj Gradcu smo že navezali stik. Podarjena hrana se trgovcem šteje kot donacija.

Kljub temu upamo, da nam birokratski formalizmi ne bodo preprečili dobrega dela in da bo hrana, ki bi jo trgovci sicer uničili, končala v domovih naših krajanov.

Izvirna humanitarna ideja

Letos nadaljujemo z izborom izvirne humanitarne ideje. Lani smo projekt izvedli med dijaki Gimnazije Slovenj Gradec, letos ga izvajamo na Gimnaziji Ravne na Koroškem, drugi leto bo na vrsti

Srednja šola na Muti.

Prijave oziroma ideje morajo vsebovati naslednje točke: naziv humanitarne akcije, namen in ciljno skupino prejemnikov humanitarne akcije, izvajalce akcije (vodja projekta, število ...), promocijo, predstavitev akcije in rezultatov v medijih, predviden časovni okvir izvedbe akcije, trajnostno naravnost akcije (enkratna ali trajnejša oblika) ter družbeno odgovornost (do ljudi, okolja ...). Po navedenih kriterijih bo tričlanska komisija Lions kluba Slovenj Gradec izbrala nagrajenca ter ga v okviru lionistične mednarodne izmenjave nagradila s tritedenskim bivanjem v tujini.

Nagrajenka lanskega natečaja je za predlagano fotografsko akcijo Skozi moje oči za tvoje oči postala dijakinja Gimnazije Slovenj Gradec, Petra Bevc. Lions klub Slovenj Gradec jo je nagradil s tritedenskim bivanjem v lionističnem taboru na Švedskem.

Mednarodna lionistična izmenjava mladih

Da je tudi Koroška zanimiva točka za mlade, ki v lionistično menjavo prihajajo v Slovenijo, opisuje Klemen Cesar. V družini so med božičnimi prazniki gostili dve mladi Japonki.

Vtisi, občutki in spoznanja so bili ob koncu druženja tako za Klemna, Jako kot tudi za mladi Japonki, čudoviti. Četudi ne poznamo jezika, kulture, navad in običajev, lahko stkemo prijateljske vezi. Le malo pripravljenosti in dobre volje je treba.

Na Koroškem smo sicer v preteklih letih gostili že več kot 20 mladih iz različnih držav. Prav gotovo smo pomagali marsikomu, ki sicer obiska sam ne bi zmoget. Na takšen način mladim omogočamo, da spoznavajo našo državo, Koroško, naš način življenja in bivanja. Druženje in prijateljevanje briše meje, posebnosti postajajo zanimive, stiki se ohranjajo.

Hvala gostiteljem in vsem, ki nam pri tem pomagata.

Ob vstopu v novo leto vsem bralcem in pripravljavcem Viharnika želimo mnogo zdravja, prijetnega branja, dobrih idej ter sočutja. Hvaležni bomo vsem, ki se nam boste pridružili v prostovoljstvu.

V Mislinji smo bogatejši za novo kavarno in pekarno

Marjan Križaj

Ko smo v dopoldnevu prve februarjske sobote stopili v prostore kavarne in pekarni Vodončnik, smo bili presenečeni že nad množico kupcev in občudovalcev lepo urejenega prostora.

Odločitev družine Vilija Korba in družine Vodončnik, da naše občane pritegneta s prodajalno okusnih vrst kruha in slaščic ter z vabljivimi mizicami za užitek ob odlični kavici, je pozdravil župan Franc Šilak. Spontan aplavz prisotnih je potrjeval resnico njegovih besed, saj bo le malo mimoidočih tako slepih, da ne bi uvideli, da jih vabi dobrodošlica pred drugimi nakupi in opravki ali po njih na prijeten klepet. Ali pa na kozarček, saj bomo ob njem ali kavici moške lažje dočakali žene, ki si ob polihah v trgovini vzamejo malo več časa. Za odlično razpoloženje ob odprtju je ob županovih besedah poskrbel še duet Primavera nova. Ko sta zapela Saša in

"Na zdravje" ob odprtju pekarni in kavarne. Z leve: Marjan Križaj, Mira Šilak, Niko R. Kolar, Vili Korb, Peter Vodončnik in župan Franc Šilak.

Bojan, je Anita, vodja prodaje, zaplesala kar med policami. Vzdušje v novih prostorih ji je dalo navdih, da je ob pogovoru z novinarko Natalijo Križaj stekel njun simpatični pogovor po valovih Koroškega radia. O odlikah Petra Vodončnika smo se lahko prepričali kar ob odprtju, saj je poskrbel, da ob ponudbi kar ni zmanjkalo kozarčkov otvoritvenega vinčka in dobrot, ki smo

jih lahko poskušali. Da se za dobre čase ni treba bati, je dokazovalo nakupovanje kruha in pitje kavice. Malo za šalo pa dodajam, da sta bili porokinji za zlate čase kavarne in pekarni tudi najmlajši obiskovalki Klara in Eva, stari komaj šest let. Lahko je bil nasmejan Petrov obraz, seveda pa tudi obraza očeta Staneta in mame Ljubice nista skrivala ponosa in zadovoljstva.

Drobtinica k drobtinici – prispevek za šolsko prehrano

Mag. Jože Marhl

Foto: Marija Vrenčur

Krajevna organizacija RK Brezno, ki jo vodi Jožica Vrenčur, že več let ob svetovnem dnevu hrane v Podvelki uspešno organizira in izvaja dobrodelno akcijo Drobtinica. Humanitarno dejavnost so realizirali tudi v lanskem oktobru.

Na njej so ponujali kruh in ostale pekarske izdelke, ki jih je podarila Pekarna Radlje ob Dravi, sladke dobrote pa so pripravile članice KO RK Brezno in članice Društva podeželskih žena Brezno-Podvelka. Skupaj s prispevki za ponujene dobrote in donacijo Avtomarketa Rebernik Brezno ter

Organizatorke Drobtinice z županom Antonom Kovšetom

Marketa hribček Podvelka so zbrali 641 EUR, ki so jih izročili OŠ Brezno-Podvelka kot prispevek za plačilo šolske prehrane za učence iz socialno šibkih družin.

Ravnateljica Irena Jelenko, prof., je imenovala posebno komisijo, ki je prejela sredstva za pomoč pri plačilu šolske prehrane razdelila šestnajstim učencem. Od skupne vsote je za devet učencev matične šole bilo namenjenih

372,79 EUR, za štiri učence Podružnične šole Kapla 115,70 EUR in za tri učence podružnične šole Lehen 152,68 EUR.

Krajevna organizacija RK Brezno je decembra od prispevkov za koledarje za leto 2014 OŠ Brezno-Podvelka izročila 150 EUR za plačilo kosil za učence iz socialno šibkih družin.

Pohvale vredna dobrodelna aktivnost, ki je vredna posnemanja!

Ne tako zlata lisička v Kranjski Gori

Nevenka Knez

Nepredvidljiva zima nas članov Športnega društva Sele-Vrhe kljub obilnim padavinam in katastrofalnemu žledu, ki je nekatere vasi dobesedno odrezal od sveta, ni zadržala doma. Že lani smo si namreč rezervirali športni vikend v Kranjski Gori, kjer bi se lahko nasmučali do onemoglosti, saj pri nas na Koroškem še ni padlo kaj prida snega za prve zimske radosti.

Otroško veselje na snegu

Zadnjega v januarju, ko smo se zbudili v turobno jutro in so z neba deževale ledene iglice, nismo bili preveč navdušeni nad dolgo potjo na Gorenjsko. A bolj smo se bližali cilju, bolj je ledeni dež prehajal v sneg in pred nami se je

Vsi udeleženci športnega vikenda

odpirala prava idilična podoba zasnežene pokrajine.

Ob prihodu v dom ČŠOD Kranjska Gora, kjer smo bili nastanjeni, so morali moški najprej dobro zavihteti lopate, da smo lahko parkirali svoje jeklene konjičke, ki so bili tretji dan zopet zameteni pod snegom. Polni pričakovanja, da bomo lahko v živo začutili utrip letos jubilejne prireditve Zlate lisice, ki je bila predstavljena v Kranjsko Goro, smo naposled izvedeli, da tekma veleslaloma zaradi slabih vremenskih razmer odpade. Tako smo se prepustili vrvežu na smučarskih progah, ki so obratovali v bližini našega doma, in se v brezskrbnem vzdušju nismo pustili motiti snegu, ki je prehajal v leden dež.

Naslednjega dne se nas je nekaj

zaradi malce boljšega vremena zopet odločilo za smuko, drugi pa smo se peš odpravili po Kranjski Gori ter vse do središča dogajanja Zlate lisice. Zaradi odstopa naše smučarke Tine Maze "lisica" ni bila tako zlata, kot bi lahko bila, poleg tega pa nas je zaradi novic o vremenski ujmi skrbela vrnitev domov.

K sreči so vse službe pridno skrbale, da so bile ceste prevozne, pridni in požrtvovalni vojaki in gasilci pa so pred nami že odstranili zlomljena drevesa s cestišč. Bliže smo bili domu, večja je bila nevarnost, da se nepričakovano kaj zruši in nam zapre pot. V teh trenutkih se človek zave svoje majhnosti in nemoči v primerjavi s silo narave, ki ji večkrat nismo kos.

Krajevni praznik Vaške skupnosti Sele-Vrhe

Nevenka Knez

Ob krajevnem prazniku je januarja v VS Sele-Vrhe še posebno lepo. Dvorana Večnamenskega doma postane na ta dan vedno pretesna in v njej je ob slovesni proslavi nemogoče najti še kak prost sedež. Prav veličasten se je zdel trenutek, ko je ob petju himne MPZ Franca Ksaverja Meška vstala vsa publika, ki jo je s

Alja Krušič

svojim nagovorom med drugimi počastil tudi župan MO Slovenj Gradec, Andrej Čas. Osrednjo besedo, ki smo ji letos še posebej prisluhnili, pa je imel naš župnik, Simon Potnik, ki je proslavi ob letošnjih okroglih jubilejih dodal pridih našega nekdanjega in še danes močno spoštovanega župnika Franca Ksaverja Meška (50. obletnica smrti ter 140. obletnica rojstva), čigar fotografija je bila izpostavljena na vidnem mestu v dvorani.

Nato so se zvrstile pevske in plesne točke naših vrčevskih in osnovnošolskih otrok. Marsikatera spodbudna beseda je bila potrebna, da so malčki, ki so se morali prvič soočiti s tako množično publiko, naposled le premagali tremo in suvereno izpeljali svoj nastop, za

Korajža velja

katerega so bili nagrajeni z bučnim aplavzom. Zapeli in zaplesali so nam tudi osnovnošolci, ki imajo z javnim nastopanjem že več izkušenj in jim je nastop pomenil le dodatni izziv in motivacijo.

Sledili so nastopi znanih pevcev in ansamblov in dvorana je postajala iz minute v minuto bolj nabita z našim ušesom prijetnimi melodijami. Na odru so si mikrofona iz roke v roko podali MPZ Adoramus iz Slovenj Gradca, ki je pod vodstvom Janje Kresnik čisto po domače pel in med pesmijo kahal "repičevo župo", in ljudske pevke Bršljanke, ki so se tokrat malce negotove brez harmonikarja preimenovali v "Kar bo, pa bo", oboževalce narodno zabavnih melodij pa so s pesmijo in s svojimi šalami razveseljevali mladi člani ansamblov Itak in Naveza.

Proslava ne bi bila "ta prava" brez nastopa kantavtorja Milana Kamnika, katerega pesmi so vsebinsko vedno zelo

bogate in povrh še duhovite. Dvorano je napolnil bučni aplavz ob podelitvi

plakete VS Sele-Vrhe, ki jo je letos prejela Štefka Pohovnikar za dolgoletno delo in požrtvovalnost v Krajevni organizaciji Rdečega križa Sele-Vrhe, v katerem deluje kot gonilna sila pri delitvi pomoči starejšim in invalidom.

V družabnem delu, ki je sledil, pa je bilo vsepovsod opaziti nasmejane obraze, zlasti mlajših in mladih po srcu, ki so si uspeli priboriti avtogram naše mlade pevke Alje Krušič, ki je tokrat v živo dokazala, da zna s svojim močnim glasom zatresti dvorano.

Kljub solzavemu in deževnemu vremenu nam je v dobri družbi minilo prijetno popoldne, kakršnega se že veselimo v naslednjem letu.

Otroški pevski zbor

Zima in praznovanja

Vančy

Že nekdaj je bilo tako, da so bili poznojesenski in zimski meseci namenjeni druženju in kulturnim praznovanjem. Nekako je to tudi razumljivo, dela na poljih ni več, pridelki so pod streho, prvi mošt pa že dober, že "ta pravi".

Mošt je bil pri nas na Koroškem vedno osnovna in krepčilna pijača. Kjer pa je bilo doma grozdje, so čislali tudi svetega Martina, ki ima svoj god 11. novembra, torej že tudi bolj na zimo. V vas prihajajo dobri možje, najprej sveti

Miklavž v veselje otrok. Potem je tu največji in najlepši krščanski praznik božič. Pa seveda novo leto. Ponekod so še obdržali folklorno prireditev, petje za Svete tri kralje 6. januarja. Ob vseh teh praznovanja vrednih dneh so še razni domači prazniki, začnjeni z dobro kulinariko, in seveda koline. Za posamezna praznovanja je bilo treba predvsem gospodinjam vedno vedeti, kaj sodi zraven. Pa o tem, vem, da bo znala kakšna gospodinja lepše napisati od mene. Rad bi predvsem z vami podelil nekaj misli o kulturnih dogajanjih v teh mesecih.

Gotovo imamo Slovenci še en tehten razlog več, da te mesece čim bolj kulturno obarvamo. Saj imamo velikega pesnika Franceta Prešerna in je prav, da ga tudi s svojimi dejavnostmi počastimo, kot se mu priliči! 3. decembra praznujemo njegovo rojstvo, ki ga že

nekaj časa imenujemo "ta veseli dan kulture", 8. februarja pa se spominjamo njegove smrti in ta dan smo si Slovenci izbrali za državni kulturni praznik. Na ta dan povsod po domovini pripravijo proslave, osrednja pa poteka v Ljubljani.

V decembru je bilo organiziranih veliko miklavževih, božičnih ali pa novoletnih koncertov. Nekaj jih je bilo omenjenih tudi v Viharniku. Mnoge kulturno dramske skupine pripravijo razne igre in skeče, ki jih je še najbolj primerno uprizoriti ravno v tem času, saj nam z njimi krajšajo dolge zimske večere.

Prav je tako, da se z besedo in s pesmijo dotaknemo svojih kulturnih korenin. Je pa tudi primerni čas, da vzamemo v roke dobro knjigo ali pa obiščemo katero od lepih kulturnih prireditev. Praznujmo prešerno in nasmejmo se muhavi zimi v brkl!

Obiskali smo poslednje bojišče Pohorskega bataljona

Marijan Križaj

Foto: Mirko Tovšak

Ob poslednjem bojišču Pohorskega bataljona pri Treh žeblih blizu Osankarice so se vseskozi zbirale množice ljudi, ki so čutili, da v njihovih prsih bije slovensko srce. Tudi člani Združenja borcev za vrednote NOB Mislinja, planinci in drugi občani že nekaj let niso zamudili obiska spominske slovesnosti ob obeležju blizu osrednje zemljanke.

V dopoldnevu prve letošnje sobote, 4. januarja, smo se z avtobusom zapeljali do Osankarice. Čeprav je bilo nekaj snega in ledu, pa se v pomladni temperaturi nismo počutili prav nič zimsko, ko smo se podali do kraja prireditve. Razgovorili smo se o tem, da je od padca legendarnega boja, 8. januarja 1943, poteklo že enainšedeset let. Tudi o tem, da je zgodba Pohorskega bataljona ob vsej tragiki tudi poučna. Svobode vam ne ponujajo, svobodo si morate vzeti! To so spoznavali in uresničevali naša dekleta in fantje, ko smo se prvič samobitno uprli zavojevalcem. Zato je partizanstvo najžlahtnejše obdobje zgodovine slovenskega naroda. To je zvenelo tudi iz besed slavnostnega govornika, ministra za obrambo Romana Jakiča. Vredno mu je bilo prisluhniti, ob kulturnem

V spomin padlim

programu pa smo bili presrečni, ker so besede vrele tudi iz ust mladih šolarjev. Ponos nas je ogreval, ko je naša občinska delegacija, župan Franc Šilak, Natalija Križaj in Drago Krenker, slovesno položila venec ob obeležju kiparja Slavka Tihca. Ob takih priložnostih se znova in znova zavemo, da je to dolg in hvaležnost našima občanoma, Zdravku Čebularju in Ernestu Prevolniku, ki sta padla med borci te nepozabne partizanske enote. Gotovo bi bilo prav, da bi bili Slovenci še stoletja ponosni na pohorske in druge borce za svobodo. Od ust do ust naj bi šla beseda, da so Trije žebli naš sveti kraj, saj so prave slovenske Termopile.

Sam sem se kot dijak mariborskega Učiteljskega pri Treh žeblih prvič znašel leta 1959. Čeprav se danes še meni zdi smešno, da smo takrat v okviru obrambne vzgoje mahali z lesenimi puškami, mi je Osankarica ostala v trajnem spominu. Usedla se mi je v srce, saj so nas takrat profesorji učili resnične

zgodovine malega naroda, ki v boju za svojo zemljo in slovensko besedo ni upognil hrbta. Na prizorišče, kjer je izkrevavalo vseh 69 borcev Pohorskega bataljona, sem z veseljem odhajal kot učitelj, ko smo tja popeljali šolarje. Ponosen pa sem, ker ostaja spomin na ta tragičen, a legendaren dogodek tako živ, da se januarja pri Treh žeblih zbirajo množice vsa povojna leta. V Združenju borcev za vrednote NOB Občine Mislinja o tem razmišljamo ob slehernem pripravljanju programa aktivnosti. Pa je med našimi občani tistih, ki prizorišče, kjer je ob naših dveh junakih in drugih borcih padlo ob očetu Alfonzu Šarhu tudi troje njegovih sinov, radi obiščejo, še precej. Zato je avtobus kar pretesen in se nekateri pripeljejo še s svojimi vozili. Lepo je namreč doživeti trenutke, ko se ob partizanski pesmi v slavo zlijejo še kitice partizanske poezije in misli slavnostnega govornika.

Uspešno delo koroških markacistov

Mirko Tovšak

Na Koroškem deluje enajst planinskih društev, ki imajo organizirane tudi markacijske odseke. Planinci, ki so se usposobili za delo markacistov, delujejo v vseh teh društvih. Skrbijo za načrtovanje in ustrezno objavo vseh planinskih poti s tega območja, opravljajo redna vzdrževalna dela, skrbijo za obnovo vseh označb na planinskih poteh in tudi sicer pomagajo pri izpeljavi drugih akcij, kjer je potrebna pomoč večjega števila planincev.

Postati planinec-markacist pa ni tako enostavno. Najprej je potrebno uvaljno obdobje za pripravnike, ki se morajo udeleževati vseh usposabljanj, ki jih

Roman Močnik, vodja markacijskega odseka Koroške

Koroški markacisti na letošnjem pohodu

pripravljajo na Planinski zvezi Slovenije, in končno še opraviti izpit, s čimer pridobijo tudi uradno priznani status markacista. Delo markacistov je brezplačno, torej ljubiteljsko, vendar je v vseh planinskih društvih širom Slovenije dovolj zanesenjakov, ki so to družbeno koristno delo pripravljene opravljati z veseljem. Pri tem je pomemben podatek, da na Koroškem markacisti vzdržujejo kar 750 km planinskih poti, poleg tega pa še del evropske pešpoti, ki pelje čez Pohorje v smeri Slemena in v nadaljevanju vse do skandinavskih držav na severu. V lanskem letu so v glavnem končali z vsemi nujnimi deli pri izdelavi katastra planinskih poti. Tako so sedaj v tem katastru vrisane vse planinske poti, ki potekajo po gorovju Koroške, na tej osnovi pa bo Planinska zveza Slovenije pripravila tudi njihovo ustrezno številčenje, tako kot imajo to urejeno v sosednjih državah Avstrije in Italije. Lani so vsi markacisti Koroške opravili kar 2459 prostovoljnih delovnih ur, za kar jim gresta posebno priznanje in zahvala.

Na našem območju je uradno registriranih 74 markacistov in 5 pripravnikov. Ti so povezani v Meddruštvenem odboru PZS za Koroško v markacijskem odseku, ki ga že dolga leta vodi prizadeveni markacist Roman Močnik z Leš. Vsako leto se dobijo na zboru, kjer ocenijo svoje delo v preteklem letu, sprejmejo načrte za naslednje leto, obenem pa podelijo priznanja najzaslužnejšim članom. Letošnje srečanje je bilo prvo soboto v februarju v gostišču Lečnik na Ravnah. Udeležili so se ga domala vsi markacisti, posebna priznanja in pohvale pa so prejeli Jaka Kotnik, Stanko Praznik, Marta Prah in ravnatelj Gimnazije Ravne

Dragomir Benko. Najvišje priznanje, markacist leta, je prejel Marjan Vitužnik iz PD Radlje ob Dravi.

Markacijski odsek skrbi tudi za povezovanje in druženje vseh svojih članov. Ob večjih akcijah na terenu, ko število markacistov posameznega društva ne zadošča za izpeljavo vseh potrebnih del, se povežejo in delo opravijo skupaj. Tako so pred leti s skupnimi močmi prestavili planinsko pot z Grohota čez Durce na Raduho. Ta pot je bila še posebej v zimskih razmerah zelo

nevarna, nova izpeljava pa omogoča popolno varnost pohodnikov.

Vsako leto izpeljejo tudi skupni pohod markacistov po manj znanih planinskih poteh Koroške. Tako so se pred kratkim podali iz Polene po obronkih hribovja v smeri Uršlje gore in v čudovitem vremenu preživeli lep dan v naravnem okolju. Njihov gostitelj je bilo PD Mežica, ki je omogočilo vsem udeležencem tudi ogled rudarskega muzeja.

Tudi na brezpotjih naletimo na čudovita znamenja, ki polepšajo naša pogorja.

Športnik leta v Vuzenici je Jani Marn

Anja Vajde, TIC Vuzenica

Foto: Domen Pleterski

Tudi v Vuzenici se zavedamo pomena zdravega duha v zdravem telesu in zagotovo je namen takšne prireditve tudi v predstavitvi in popularizaciji športa, športnikov, športnih delavcev in nekakšna zahvala za vloženo delo v šport.

V soboto, 25. januarja 2014, smo v Modri dvorani Vuzenica zaslužnim podelili dve priznanji. Najprej pokal Vuzenice 2013, ki je tokrat šel v roke Odbojškemu klubu Vuzenica (podelila sta ga Lojze Gobec, eden glavnih pobudnikov zamisli o uvedbi tega nagradnega tekmovanja, in župan Občine Vuzenica, Franjo Golob), športnik leta pa je postal Jani Marn, gorski tekač in ultramaratonec (priznanje sta mu podelila večkratni svetovni prvak v jadrlnem padalstvu, Matjaž Ferarič in predsednik odbora za šport Stojan Gobec). Za športnico leta je bila nominirana tudi Mojca Haberman, ki se je pri svojih rosnih štirinajstih popolnoma predala športu in je zelo

Od leve proti desni: Stojan Gobec, predsednik odbora za šport, nominiranka Mojca Haberman, večkratni svetovni prvak v jadrlnem padalstvu Matjaž Ferarič in športnik leta 2013 Občine Vuzenica Jani Marn

uspešna v gimnastiki. Mojca je prejela posebno zahvalo in priznanje za svoje športne dosežke.

Celotno prireditev je spremljal bogat kulturni program. Na violo je igral mlad, talentiran profesor Glasbene šole Radlje, Valentin Štante. Pod mentorstvom profesorja Mateja Švaba nam je zaigral še kitarski kvartet Glasbene šole Radlje. Za dobro mero humorja in razmislek je z bogato sporočilnostjo svojih besedil poskrbel vedno odličen Adi Smolar, zapela pa nam je zmagovalka 3. sezone oddaje Slovenija ima talent, Alja Krušič. Dodatno so našo prireditev obogatili še Pitoni, z. o. o., ki so pripravili zanimiv športno-humorno obogaten vložek.

Glede na pozitivne odmeve o prireditvi bo ta zagotovo postala tradicionalna. Sklenili smo jo z mislijo, da je vedno treba ohranjati optimizem v sebi in da nikoli ne smemo nehati sanjati. Vse, kar je možno v domišljiji, je možno tudi v realnosti!

A če ne prideš ne prvič ne drugič
do krova in pravega kova,
poskusi:
vnovič
in zopet
in znova.

Se vidimo prihodnje leto!

Slovenjgraške osnovne šole (drugi del)

Jože Potočnik, prof.

V decembrski številki Viharnika (2013) smo predstavili Prvo osnovno šolo, ki je delovala v graščini Rotenturn od leta 1901 do 1967, torej v času nekdanjih treh držav: Avstro-Ogrske, Kraljevine Jugoslavije in nove Jugoslavije. Med krajšo vsebino smo dodali tudi nekaj starih fotografij. Avtorju se je oglasila gospa Neda Debelak. Na strani 32 je fotografija učiteljskega zbora šolskega leta 1935/36, na kateri je prepoznala svoje nekdanje učitelje.

Bralki Viharnika gospe Debelak se za klic lepo zahvaljujem. Izredno zanimiv zapis o Osnovni šoli v Rotenturnu je zapisal nekdanji ravnatelj te šole, Mirko

Krevh. Objavil ga je v zborniku Prva osnovna šola Slovenj Gradec, 40 let (1967–2007).

Doslej največji, vztrajni pisec in raziskovalec koroškega šolstva je prof. Frančišek Lasbajer, nekdanji ravnatelj

Učiteljski zbor Prve osnovne šole v šolskem letu 1965/1966.

Sedijo z leve: Francka Gorjanec, Romana Krevh Špegel, Mirko Krevh, ravnatelj, Zdenka Stani, Mira Valtl, Milan Januška in Marta Jug. Stojijo: Stane Triler, Mira Mlakar, Matilda Triler, Vinko Zajc, Višnja Tambič, Ana Koželj, Marija Camlek, Zdenka Bocak, Jože Telban, Vera Januška in Marša Vošner. Tedaj so bili od 1945 do 1967 ravnatelji Rajko Iglar, Franc Jandl, Rudolf Vižintin, Ana Konečnik in Friderik – Mirko Krevh do združitve obeh šol leta 1992.

Šolskega centra in do upokojitve predsednik koroške enote Zavoda za šolstvo. Njegovo obsežno delo je tudi zgodovina šolstva v Mislinjski dolini od začetkov do osvoboditve 1945, objavljeno v drugem zborniku Slovenj Gradec in Mislinjska dolina II, 1999.

Osnovno šolstvo ima pri nas večstoletno tradicijo. Nekateri pisci, med njimi tudi prof. Lasbaher, navajajo, da je v Slovenj Gradcu obstajala župnijska šola že leta 1228. Toda zakon o obvezni osnovni šoli za otroke od 6. do 12. leta je bil sprejet v času vladanja cesarice Marije Terezije (1740–1780), leta 1774, torej pred 240 leti.

Dvojezična šola, utrkvistična, na desni strani, na prehodu v 20. stoletje. Znani učenci te šole so bili: skladatelj Wolf, nemški pesnik Ernst Goll, kipar Fran Berneker. Poslopje so podrli leta 1901. Na fotografiji sta meščanski špital ("ubožna hiša") in del cerkve Sv. Duh.

Sedaj "Ubožna Hiša" in "štepah", vodnjak, pred letom 2010. Tedaj je bilo obnovljeno staro mestno jedro, to je v času, ko je bil Slovenj Gradec partnersko mesto Evropske kulturne prestolnice kulture Maribor 2012.

Na prehodu v 20. stoletje je bil čedalje večji nemški pritisk – ponemčevanje tudi v naših treh dolinah. Slovenjegraški nemški meščani so zgradili svojo šolo (*šulferajn*) leta 1901; fotografija iz časa Avstro-Ogrske.

V času Kraljevine Jugoslavije je v tej stavbi delovala meščanska šola, ustanovljena leta 1920. Po osvoboditvi je bila najprej nižja gimnazija, ukinjena 1957, nato druga osemletka. Po združitvi prve in druge osnovne šole 1967 je postala Osnovna šola Franja Vrnčič Slovenj Gradec. Tega leta je mesto dobilo novo šolsko stavbo na Štibuhi, toda nižji razredi so še gostovali v stari stavbi na Gospodovski cesti in v prostorih nekdanje ekonomske srednje šole na Vorančevem trgu do leta 1992, ko je bila zgrajena Druga osnovna šola na Kopališki ulici. Prva osnovna šola je nadaljevala z vzgojno-izobraževalnim delom na Štibuhi, toda brez naziva OŠ Franjo Vrnčič.

Šolska stavba je preživela tri obdobja naše zgodovine: Avstro-Ogrsko, Kraljevino Jugoslavijo in SFRJ. Višji razredi so se preselili v novo šolo na Štibuhi 1967.

Pogled na šolo z dvoriščne strani.

Šolska stavba je bila prenovljena in razširjena leta 2000. V njej so učilnice za gimnazijo (ustanovljena 1996) in srednjo zdravstveno šolo (ustanovljena 1973). Ravnatelj gimnazije mag. Stane Berzelak ima pisarno v nekdanjem hodniku, v katerem je na tleh na belih ploščicah letnica 1901.

Prvo novo osnovno šolo smo dobili leta 1967, imenovala se je po domačinu in narodnem heroju Franju Vrnčiču.

Marsikdo se bo prepoznal na fotografiji iz šolskega leta 1961/62. Razredničarka je bila Danica Planinšek - Potočnik, prof. Karel Pečko, akademski slikar je poučeval likovno vzgojo.

Nadaljevanje na str. 30

V okviru matične šole so bili še podružnični šoli Sele-Vrhe in Pameče-Troblje ter oddelek v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec.

Prvi prizidek šole je bil zgrajen leta 1984. Pridobili so sedem novih učilnic, knjižnico, telovadnico, večjo kuhinjo, zobno ambulantno, veliko športno igrišče, kolesarnico, na novo prekrito streho in urejeno okolico.

Drugi prizidek so zgradili leta 2000. Pridobili so učilnice za najmlajše učence, prostorno knjižnico in večnamensko dvorano.

Ravnatelj šole so bili: Stane Hribnik, Martin Brglez, v. d., Risto Stojanović, Viktorija Rubin, Jožica Fras in Zvonka Murko od 2007.

Drugo snovno šolo smo svečano odprli v Kopališki ulici leta 1992. Prva ravnateljica šole je bila Boža Pirnat do 2012, ravnateljske obveznosti opravlja sedaj Nada Duler.

Tretja osnovna šola

Za otroke s posebnimi potrebami

O razvoju, delu in življenju naših šol pišejo šolske kronike, jubilejni zborniki, almanahi, letopisi. To potrjuje tudi Tretja OŠ, ki je pognala svoje korenine leta 1967 v nekdanji OŠ Rotenturn.

V obdobju od 1967 do 2007

(Almanah naših 40 let) je trikrat spremenila ime: Posebna Osnovna šola, Osnovna šola Lenčke Marzel in Tretja osnovna šola od 1992.

Šola je dobila prizidek 1989. Ustanoviteljici šole sta Mestna občina Slovenj Gradec in Občina Mislinja.

Tretja OŠ Slovenj Gradec leta 1974 ob Prvi OŠ in Galeriji na prostem

Suh les v vodi nikoli ne potone?

Boštjan Jurič

Verjetno ste – podobno kot jaz – zmeraj verjeli, da les plava na vodi. Če vanjo vržemo desko, stol, leseno kad, to načeloma drži. Vendar ne za vse vrste lesa. Tudi pri nas imamo namreč les, ki celo povsem suh v vodi potone. To je drevo, ki ga vsi poznamo kot okrasno trajnico – pušpan (*Buxus sempervirens*).

Pušpanov les ima zaradi počasne rasti izjemno gosto strukturo, ki presega specifično gostoto vode. Medtem ko imajo mehkejši vrste lesa, kot so smreka, lipa, bor, jelša ipd. specifično gostoto približno 400–500 kg/m³, trše vrste lesa (npr. bukev, hrast, jesen, oreh, brest) dosegajo okoli 650–700 kg/m³, gaber celo nekaj več. Specifična masa pušpana pa je kar 1000–1100 kg/m³! Tako med evropskimi drevesnimi vrstami predstavlja edino, katere les se v absolutno suhem stanju ne obdrži nad vodo.

Zaradi te svoje izjemne gostote – letnice pri njem skorajda niso vidne – je pušpanov les zelo uporaben za izdelke, pri katerih je potrebna mehanska odpornost, poleg tega pa se ga da izjemno dobro spolirati. Omejen je predvsem s svojim malim obsegom debla, njegov premer namreč le redko preseže 20 cm. Tradicionalno se ga uporablja za izdelavo dražjih kosov pohištva in klarinetov, zaradi bele barve lesa in odpornosti pa ga večkrat

Pušpan proti ebenovini (Vir: en.wikipedia)

uporabljajo kot nadomestek za slonovino. Pri tem se pogosto znajde kot bela figura na šahovnici. Nasproti belim figuram na šahovnici stojijo črne, ki so često izdelane iz ebenovine, črnega lesa ogroženih dreves južne in jugovzhodne Azije in Afrike. Ebenovina je od pušpana še težja, saj nekatere vrste iz rodu *Diospyrus* dosegajo maso blizu 1400 kg/m³.

Pušpan se največ uporablja kot okrasna grmovnica, saj je zimzelena in zelo nezahtevna rastlina, ki dobro prenaša obrezovanje, zato ga pogosto najdemo v živih mejah. Zaradi počasne rasti in blage prijetne arome je uporaben tudi kot lončnica v zaprtih prostorih. Poleg pušpana in ebenovine na svetu

obstaja le še nekaj vrst dreves, težjih od vode. Takšne so na primer nekatere vrste palisandra oz. rožnega lesa (*Dalbergia*) ali jamajško drevo življenja (*Guaiaacum officinalis*). Zaradi svoje izjemne trdote in mehanske odpornosti so skoraj vse te drevesne vrste ogrožene. Na drugi strani pa imamo izjemno lahke drevesne vrste, kot sta tropski balzovec (*Ochroma pyramidale*) in severnoameriški plutovec (*Leitneria floridana*), katerih specifična masa je nižja od 200 kg/m³. Njihova rast je nasprotno izjemno hitra in velike celice vsebujejo večje količine vode, ki ob sušenju pusti prazne prostore.

Torej: če boste gradili splav, za njegovo konstrukcijo nikar ne uporabite pušpana ali ebenovine!

Marija Linasi

1935–2013

V sobi ni kraljeva zibka tekla mi,
vendar sonce svetil v moji hišici.
Tam, kjer mir prebiva, se prav mirno spi,
najsi bo na slamčici al' na pernici.

V kratkem spominu na našo mamo bi radi tudi vas popeljali v tisti čudoviti in srečni košček dvorišča, kjer smo preživeli svoje otroštvo. Imeli smo skromno hišo in odkar pomnimo, se vhodna vrata niso dobro zapirala, vendar vemo, da se nihče tudi trudil ni, da bi jih popravil. Tako so bila vrata večji del leta odprta in prav to se nam danes zdi pomembno znamenje, zaradi katerega so prav vsi tako radi prihajali k nam: odprta vrata, topla kuhinja in v njej naša mama. Njen pogled je že pri vhodu pobožal vsakega izmed prihajajočih, najpogosteje smo bili to njeni otroci, vnuki, pravnuki in seveda sosedje, sorodniki in znanci. Zelo dobro nas je poznala in večkrat je njen preiskujoči pogled ugotovil našo žalost ali skrb, pa je takoj ukrepala z vprašanji, besedami tolažbe in priporočili; ker je bila verna – vsem angelom in svetnikom. Radi smo prihajali v varno zavetje svojega doma, k njej po tolažbo, k očetu pa po pogum in upanje, saj sta bila mnenja, da znamo in zmoremo veliko več, kot si lahko predstavljamo. Prav zato smo se pogumno soočali s težavami in prilikami, ki jih ponuja življenje.

Zamišljamo si se pred rojstvom, kako v lepi pokrajini z drugimi otroki čakamo na svoje mame. In potem je nekega dne prišla tako lepa, nežna in ljubeča naša draga mama, in nas enega za drugim odpeljala v življenje. Občutili smo namreč neverjetno srečo, da smo ravno mi bili izbrani. Kadar smo se ji želeli zahvaliti za vso dobroto, nam je skromno rekla, da imamo mi pomembne službe, ona pa ni imela drugega, kot nas

otroke, pa se nam je lažje posvečala. S solzami v očeh in z nasmehom na ustih se je veselila vseh naših uspehov, pohval, diplom ter bila najbolj zvesti občudovalec naših nastopov, sama pa za svoje številne talente ni potrebovala aplavza.

Čeprav smo odraslo sprejeli Tvoj odhod, je brez križa na čelu in Tvojih tihih molitev naš korak postal nekako negotov. Ostaja le upanje, da si morda pustila žarek svoje duše tudi v nas in bomo senco Tvoje ljubezni znali prenašati naprej tudi mi. Dragi mama, naj Te varujejo mile zarje

Tvoji otroci

Spomini na prijatelja

Jože Kotnik

Pred petajstimi leti pri žganjekubi.

Kdo ga ni poznal, vsestranskega Jožeta Kotnika iz Slovenj Gradca?! Vseskozi je bil zaposlen pri Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec. Pri svojem poklicu je opravljal delo gozdarja in ni bilo zaselka na Pohorju, Razborju in Plešivcu, ki ga Jože ne bi prehodil.

Vedno je zatrjeval, da je Uršlja gora njegov zavetnik, saj je tam v lovskem revirju doživeljal lepe lovske dogodivščine. Bil je res pravi ljubitelj narave, to pa se pozna tudi po tem, da je imel v bližini lovske kočice v Podgorju lepo urejen čebelnjak, njegov med pa je bil poznan daleč naokoli. Bil pa je Jože tudi veliki poznavalec žganjekuhe. Kuhal je razna žganja, najbolj pri srcu pa mu je bil črničevce. Večkrat mi je bil pripovedoval, kako so nabirali črнице v Koprivni, Javorju in ostalih krajih v okolici Črne. Tako med kot tudi žganje, ki ga je sam skuhal, je vedno rad porazdelil med svoje prijatelje, ki jih ni bilo malo.

Spomin

Čeprav utihnil je tvoj glas,
spomin nate greje nas.
Usoda je tako hotela,
da tebe nam je vzela.
Tvoj večni dom pa rože zdaj krasijo
in svečke ti v spomin gorijo.

Franc Blatnik

(1922–2012)

Minili sta že dve leti, odkar si odšel tja, od koder ni vrnitve. V svojem življenju si veliko ustvaril, ostalo pa je še mnogo načrtov, za katere ni bilo več možnosti, da bi jih uresničil. Kruta bolezen ti je vzela moči. Pustil si delo, pustil si nas in odšel tja, kjer ni bolezní, ni trpljenja in ni solza.

Hvala vsem, ki se ga spomnite, postavite ob njegovem grobu, mu naklonite lepo misel ali prižgete svečo.

Žena Mojca in hči Eva z družino

Terezija Mori
1937–2014

Slovo izključuje ponovno snidenje, tisti "nikoli več" dela ločitev bridko. Ne moremo si kaj, da ob takih slovesih ne bi pomislili na lastni odhod, zmeraj pa tudi zaslišujemo usodo, ko nanjo zavračamo razloge za odhode najbližjih.

Globoko nas je pretresla vest, da je bolezen v sredo, 22. januarja, bila močnejša od naše prijateljice Zinke Mori. Zinka je bila v srcu kraljica, ki je želela biti voditeljica. A tega ni nikoli počela, da bi koga prizadela, kot to ponekod počnejo kralji ali voditelji. Bilo je ravno obratno. V njej je bilo veliko ljubezni, pesniškega navdiha, veselja do plesa, pa tudi veliko strogosti in nežnosti.

Njena življenjska pot se je začela ob cerkvi ptujskogorske Marije, ki jo je spremljala skozi vse življenje, v Lovrencu na Dravskem polju, v vasi pod Ptujsko goro 16. septembra 1937. To so bili časi, zaznamovani z revščino ter predvojnimi in vojnimi dogodki. Kot prvorojenka v delavski družini je imela zelo težko otroštvo, a je verjela vase in bila je vztrajna.

Začeto otroštvo pod Ptujsko goro sta z mamo nadaljevali v Mariboru, ob mestnem parku. Tu je bilo več priložnosti za zaposlitev in šolanje. Zinka je v tem času dobila sestre Jožico, Hedo, Ano, Ireno in Marijo ter brata Antona in Slavka. Kot najstarejša je morala hitro poprijeti za delo in prislužiti še kak dinar za preživetje. Delo in pomanjkanje hrane v mladosti sta jo zaznamovali. Pogosto si je denar prislužila tudi s pletjem trave na vrtovih premožnih hiš. Po osnovni šoli si je prvo zaposlitev poiskala v Mariborski tekstilni tovarni, kjer si je pridobila znanje tekstilne stroke.

Imela je veliko prijateljev, ki so jo klicali Iskrcica-piskrcica. S tem so razkrivali tudi njen značaj, saj je bila iskrica in ambiciozna. Zinka se je zelo rada družila s

svojo mlajšo sestro Jožico, ki ji je bila velika prijateljica. A usoda je hotela, da sta odšli vsaka svojo pot. Zinka je pot vodila v Dravograd, na drugo stran Pohorja, Jožico pa je pot odpeljala v Francijo. Ločitev je bila boleča, a za tiste čase potrebna za preživetje. Kljub oddaljenosti pa sta vse skozi ohranili zelo tesnostike.

V Dravogradu si je Zinka poiskala podnajemniško stanovanje ob cerkvi na Koroški cesti. Poklic tekstilne delavke ji je omogočil, da se je lahko zaposlila v tekstilni tovarni Otiški Vrh. Pridobila si je nov krog prijateljev in prijateljic.

V njej pa sta tlela talent in želja po nastopanju. Najbolj ljubi ji je bil balet, zato se je že v Mariboru naučila osnovnih baletnih korakov, ki pa jih ni mogla nikoli odplesati na velikem odru. Vse to pa so opazili njeni prijatelji, zato so jo povabili v svojo dramsko skupino. Prijateljstvo brez meja ji je podarilo ljubezen, ki jo je srečala v Dravogradu. Moža Franca je spoznala na nogometni tekmi kot vojaka, ki se je vračal iz odsluženja vojaškega roka. Hitro sta ugotovila, da je ljubezen med njima neločljiva.

V zakonu sta se jima rodili hčerki Alenka in Majda. Velika obveza za mamo, ki si je želela pridnih in izobraženih otrok, v katere je vlagala veliko svojega truda.

Leta pred upokojitvijo se je Zinka zaposlila v trafiki na Meži, kjer sta ji pomagala še mož Franc in hči Majda. Želela si je bližino ljudi, pogovora, deljenja svojega znanja, ki ga je pridobivala z veliko branja. Knjiga je bila njena stalna prijateljica. Svoje ljubezni do knjige in pesmi Zinka ni skrivala in začela je zapisovati svoje misli. Ljubezen do knjige in pesmi je prenašala tudina svojih hčerk.

V njen dom je najprej vstopil vnuk Črt, ki je imel priložnost, da sta ga popestovala babica in dedek. Leta 1987 je Franc umrl. Nato ji je dneve popestrila še vnukinja Eva, ki jo je imela zelo rada.

Ves čas je v Zinki bivala pesniška duša. Besedila njenih pesmi so bila vedno povezana z ljubeznijo, s sočlovekom in okoljem. Pesmi zrcalijo njeno življenjsko pot, izkušnje, težave in ljubezen. Pri zapisovanju pesmi ji je pomagala hčerka Alenka. Plod sodelovanja je bil tudi izid knjižice z njenimi najboljšimi pesmimi.

Ob pisanju pesmi je Zinka rada

skrbela za vrt, za rože. Naravo je sprejemala kot velik dar. Živemu človeku daj rože, je pogosto dejala! Toliko kot rože so ji pomenili tudi ljudje in prijatelji. Bila je aktivna v Društvu invalidov, kjer je opravljala različne naloge, in v Literarnem društvu Beseda.

V treh mesecih je spoznala vso zahrbtnost bolezni, ki je kljub vsej medicinski znanosti ni mogla premagati. Pri tem pa ni pozabila na tiste, ki so ji pomagali pri premagovanju bolečin. Skozi vse težave, ki so jo spremljale na življenjski poti, ji je bila pesem mana za dušo, žalost in veselje.

Koje je bila še pri močeh, je zapisala:

*Zahvala Internemu oddelku B 2
Bolnišnice Slovenj Gradec*

Bolezen zaradi vas lažje prebolevam.

*Po levi strani kujejo zlati kovači – ne čas,
ampak bolečino za naslednje jutro in mrak za
večer, sestre pa nam vsako jutro prinesejo sončne
žarke s Pohorja, da nam polepsajo dopoldan...*

*Ko si potreben človeške bližine, je beseda
čudežno darilo!*

Zahvala tudi Koroškemu domu starostnikov Črneče za vso skrb in nego medicinskega osebja in medicinskemu osebju bolnice ter dr. Šipkovi, ki jo je oskrbel v zadnjih urah odhoda.

Vsi člani Literarnega društva Beseda se od Zinke poslavljamo s pesmijo, krhko, negotovo, minljivo, s tisto, ki jo je nosila v srčiki svojega srca:

Človek

*Če poslušáš človekova usta,
lahko vidiš srce.
Samo poslušati ga moraš
z očmi, z ušesi in z dušo.*

*Tako mu zaželiš
veliko luči,
dobro srce,
toplo dlan.
To je dober človek
in ne srečaš ga vsak dan.*

(Terezija Mori)

Janez Jurič - Vančy

Tiho, tiho v hišo žalost se prikrade,
ko nemila smrt ljubečega ti vzame.
Koliko lepih misli se utrne,
ko zvezda zaide.

Koliko spominov oživi,
ko življenje mine.

Rozika Krajnc

3. 8. 1932–29. 12. 2013

Iztekali so se zadnji dnevi leta 2013, ko nas je pretresla žalostna novica, da je prenehalo biti srce naše drage mame, babice, prababice, sosede in prijateljice Rozike Krajnc s Pernic.

Njena življenjska pot se je začela pred 81 leti na Ravnikovi domačiji. S sestrama in bratom je tu preživljala mladost ob trdem kmečkem delu. Po izgubi brata v 2. svetovni vojni je morala prevzeti skrb za kmetijo. Za življenjskega sopotnika si je izbrala sosedovega Ruperta, s katerim sta ustvarila topel družinski dom, ki ga je polepšalo in povežalo pet otrok: Zdenka, Marina, Blaž, Rupert in najmlajši Jože. Kljub težkemu življenju v tedanjem času sta vsem omogočila šolanje in jih naučila delavnosti in poštenosti. Ponosna je bila nanje in vesela, ko so si ustvarili družine. Še posebej jo je osrečil sin Blaž, ki je ostal s svojo družino na domačiji. Veliko radosti so v njeno življenje prinesli vnuki in pravnuki. Neizmerno rada jih je imela in tudi oni njo.

Bogato je bilo njeno življenje, a čas mine in tudi nje so se začele lotevati bolezni, ki pa jih je pogumno premagovala s pomočjo najbližjih. Pred kratkim je zaradi nezgode pristala v bolnišnici. Vsi smo upali, da se tudi tokrat kmalu zdrava vrne domov. Res je prišla, a njeno zdravje je bilo načeto in kljub skrbni negi ni mogla dolgo ostati doma. Spet je morala na zdravljenje. Še enkrat se je vrnila domov, a tokrat ni mogla več pozdraviti in objeti svojih najbližjih. Zvonovi cerkve na Pernicah so zapeli žalostno pesem. Nadvse otožno in boleče je

zadnje slovo od doma. Ostaneta le praznina in bolečina. Z vsakim, ki se poslavlja, odhaja del nas, z babico Roziko je odšel velik del.

Pogrešali jo bodo otroci, vnuki in pravnuki, ker so izgubili ljubečo mamo, babico in prababico. Njena ljubezen je bila zgled ljubezni, kot jo opisuje apostol Pavel v slavošpevu ljubezni: "Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, se ne ponaša in se ne napihuje."

Vse je znala povezovati v eno veliko družino. Vsi, ki se vozimo mimo Ravnikove domačije, smo lahko velikokrat občudovali, kako je zbrala okrog sebe vse družine svojih otrok. Malo je podobnih družin v današnjem času. Gotovo se bo uresničila njena velika želja, ki jo je izrazila tudi še na bolniški postelji, da bi tako tudi ostalo. Ne more biti naključje, da jo je Bog poklical k sebi prav na dan Svete družine.

Pogrešali jo bomo sosede in znanci, ker smo izgubili veliko prijateljico, ki smo jo radi obiskovali. Njena dobrotja je bila velika. Občutili smo jo vsi, ki smo se kadarkoli zaustavili na Ravnikovi domačiji. Ganljiva je bila njena skrb, tudi ko je bila že hudo bolna, da bo vsak, ki je prišel na obisk, postrežen.

Pogrešala jo bo kmetija. Dolga leta je z vso skrbnostjo in ljubeznijo skrbela za domačijo. Ko je kmetijo prevzel sin Blaž z družino, je pomagala po svojih močeh, predvsem pa je bila v veliko moralno oporo.

Na zadnji dan leta smo drago Roziko pospremili na pokopališče na Pernicah, kjer zdaj počiva ob svojem ljubljenu možu, ki se je poslovil pred desetimi leti. Veliko o njenem življenju pove množica ljudi, ki se je kljub neprijaznemu vremenu zbrala ob njenem odprtem grobu. Težko se bomo sprijaznili, da je ni več med nami. Ostaja nam samo njen zgled skromnosti, ljubezni in dobrote. Hvaležni smo ji za vse, kar nam je dobrega storila. Bog naj ji povrne.

Peter Sekolonik

Hvala ti, mama, za rojstvo, življenje,
hvala ti, mama, za tople besede,
za čas, za ljubezen, skrb,
največna tilučkagori.

Zahvala

Roziki Krajnc

Ravnikovi mami, bici s Pernic 28
1932–2013

Ob izgubi naše drage mame, babice, prababice in sestre izrekamo zahvalo za pomoč sosedom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Hvala sosedom in prijateljem za izrečene besede sožalja, duhovnikom za obisk na domu in svečano opravljen pogrebni obred, Pernskim pevkam za odpete pesmi, kmečki godbi Pernice za odigrane žalostinke. Zahvalo izrekamo tudi Petru za besede slovesa na domu in Slavici za leposlovo ob odprtem grobu.

Hvala vsem, ki ste prispevali dar za cerkev in svete maše, darovali cvetje in sveče ter se poslovili od naše drage mame.

Vsi njeni

"Plešoči medo" – večnamenski pralni stroj

Milena J. Cigler

Z Martino sva ravno odpirali pošto, ko je potolкло po vhodnih vratih. Pogledala sem čez balkon in kaj vidim: servis pralnih strojev, dva možakarja v službenih kombinezoni in z debelo torbo orodja. "Dober dan, ste vi klicali za popravilo pralnega stroja?" je vprašal kodrolasi lepoteč s temnomodrimi očmi. Martina v jedilnici mi je migala, da ne, da naj ju odslovim, jaz pa nisem imela srca odsloviti tako prikupnega bitja in sem rekla: "Ja, kar naprej, bosta nekaj videla!"

"Prišla sva popravljat vašmašin in ne nekaj gledat!" se je razjezil drugi, ki je bil pravo nasprotje prvega, vendar je imel lep glas. Ko sem jima odprla vrata v kopalnico, je stala ob pralnem stroju Martina in jima ponosno kazala neki papir. "Kaj je to? Umaknite se, da se lotiva dela!" je dirigiral oni z lepim glasom, Martina pa se je postavila pred stroj in rekla: "Preko mojega trupla! To je namreč večnamenski pralni stroj. Medtem ko veselo pere perilo, si jaz lahko na njem masiram prsi, in to tako uspešno, da sem že dobila ponudbo od Playboja."

"Pa pokažite, kako to deluje, se je zanimal lepoteč z modrimi očmi in stroj sva napolnili s perilom, vsuli prašek v prekate, ga zagnali z ustreznim gumbom in stroj je začel poplesavati po kopalnici, dokler se ni Martina vrgla nanj in ga od strani objela z rokami. Stroj je obstal na mestu, treslo ga je pa še bolj in tako je uspešno pral in masiral prsi. Serviserja sta z iskrenim zanimanjem opazovala prizor in vprašala Martino, ali ima stroj potrdilo o večnamenskosti. "To je tisti papir, ki sem vama ga kazala!" je ponosno povedala in dodala, da namerava odpreti masažni salon. "Tožili vaju bodo plastični kirurgi!" sta se šalila. "Za vse bo dovolj dela!" se je odrezala Martina.

"Kaj pa naj zdaj midva, službeni čas teče, naredila nisva pa nič!" je zaskrbelo luštkanega. "Lahko nama sestavite omaro," sva ju peljali v dnevno sobo, kjer se je šibil velik kup sestavnih delov sicer stare omare. "Zakaj pa naj bi sestavljala staro omaro?" sta se začudila. "Bilo je takole," je začela Martina. "Preko kataloga sem naročila novo omaro za dnevno sobo. Iz prave češnje, lepo temnordečo, moderno."

"In kavč, ki je zdaj v tvoji sobi!" sem dodala.

"Ja, tiho bodi, da jima povem, kaj je bilo z omaro. Potem sva klicali mojega brata, če bi jo prišel sestavit. Je rekel, da bo, ko bo hodil na Koroško.

"In da naj skrbno shraniva šravfe," sem dodala jaz.

"Potem je trajalo mesece in ni ni ga bilo. Mama je spravila šravfe zelo skrbno, da jih potem, ko je omaro hotela sestaviti sestrčna Sandi iz lhana, ni več našla. Ker ni bilo šravfov, je Sandi flegmatično rekla, da je omara za skurit."

"Medtem je neki Martinin oboževalec razstavil staro omaro in smo dele postavili na verando," sem nadaljevala štorijo. "To je storil tako hitro, da nisva utegnili ukrepati," je rekla Martina.

"Nakar je klical moj brat, češ da prihaja in da naj pripraviva zapakirane sestavne dele omare in šravfe. Midve kot obsedeni začneva nositi tiste dele iz kleti nazaj v dnevno, šravfe sva šli kupit pa druge, ker on je gazda v hiši. Znosili sva vse dele gor in pripravili orodje, ko je brat poklical, da obisk odpade, ker je šefica zbolela in jo mora nadomeščati na kongresu stranke. Dodal je, da se vidimo čez štirinajst dni." Nadaljevala sem: "Medtem je pritisnil hud pomladanski mraz, midve pa brez drv. Martina se je spomnila na omaro. In ker stare iverke naravovarstvenici pač ne bova kurili, je vsak dan v peč romal kos nove omare. Na koncu sva večje kose razsekali. Od te kataloške garniture je ostal samo "kamniti" kavč, ki je v zgornji sobi." Martina je še pripomnila, da je tako trd, da na njem lahko lika perilo ali pa tolče orehe.

Serviserjema pralnih strojev sva se tako zasmilili, da sta nemudoma začela sestavljati staro omaro iz iverke, jaz pa sem se končno lahko oglasila na telefon, ki je že pol ure tulil v prazno.

"Kaj je, Brigitka, zakaj se cmeriš?" sem bila sočutno radovedna. "Sosed je izkoristil žledolom in je podrl moj brezov gaj, češ da so drevesa nevarna za cesto."

"Giti, pomiri se, bomo nasadili nove breze," sem jo mirila. "Ne morem se pomiriti, oouuuuuuuuuu, te breze sva sadila z Dragom, in so edini spomin nanj!" je tulila v telefon. "Pa še drva si je sosed prilastil!"

"Reci Božu, naj intervenira!" sem jo tolažila in si mislila, da je še veliko hujših problemov trenutno po naši ljubi domovini. Ampak Brigiti se njen problem zdi pač najhujši, zato sem sklenila, da jo grem v soboto obiskat v lhan, v vas v depresiji (zemljepisni, ne duševni).

"Pripeljala ti bom poln prtljažnik drv," sem jo mirila, ona pa je ves čas ponavljala: Moje breze, moje breze ..."

V soboto, ko sva zložili drva iz prtljažnika, sem ji predlagala, da stopiva do nesramnega sosesa in odpeljeva vsa drva, ki si jih je prilastil, pa je nekoliko pomirjena Brigita rekla, da mu jih bo, revežu, kar pustila. Menda si jih težko privoščijo, ker ima drag avto, ki ga mora vzdrževati ...

Valentin

*Ni res,
da je za Valentina
le ljubezen vmes!*

*Lahko je topel roke stisk,
lahko prešeren vrisk,
lahko je le nasmeh
brez misli na kak greh,
lahko je telefonski klic
in v slušalko vržen vic.*

*In
lahko je samo fin –
tudi tak je Valentin.*

Ivan Penec

Na Japonskem Yumeka in Yumeko, v Sloveniji Sanji

Božični prazniki z gostjama z Japonske

Klemen Cesar

Proti koncu decembra smo v naši družini en teden gostili dijakinji z daljne Japonske. Dvajsetega decembra smo ju šli iskat na letališče Jožeta Pučnika na Brniku. Ker mi je znano, da Japonci večinoma slabše govorijo tuje jezike, sem bil nekoliko zaskrbljen, kako bo naše druženje sploh potekalo.

Japonski dijakinji na Koroškem

Že po uvodni predstavitvi so se moji pomisleki izkazali za resnične, vendar sta bili naši gostji zelo prijeti in zanimivi dekleti, simpatično radovedni in navdušeni nad vsem novim, tako da je komunikacija kar stekla, čeprav je res, da je bilo njuno znanje angleščine skromno. Je pa dejstvo, da je Japoncev skoraj 130 milijonov, njihovo gospodarstvo je izjemno močno in najbrž ne čutijo večje potrebe po znanju tujih jezikov. Bili sta presenečeni, da pri nas večina srednješolcev dobro govori angleško, učimo pa se vsaj še en ali dva tuja jezika ...

V tednu, ki smo ga preživeli skupaj, smo jima predstavili predvsem Koroško in okolico, saj je bil ogled znamenitosti Slovenije v programu pri družinah, ki sta jih obiskali za nami. Ogledali smo si velenjski rudnik, Kope z okolico, staro mestno jedro Slovenj Gradca, odšli pa smo tudi na Rahtel in na Uršljo goro, sprehodili smo se okrog zaledenelega

lvarčkega jezera, pokazali smo jima manjšo kmetijo, odšli smo v Mislinjo, kjer so organizirali zanimiv dogodek "Pozdrav zimi in koncert na prostem", kjer so ob manjšem ognju nastopili številni pevski zbori. En dan sta preživeli z bratom in njegovimi sošolci: dopoldan v šoli, popoldan pa na koncertu, ki ga je organizirala njegova šola. Ta dan sta opisali kot vznemirljiv. Zanimivo je bilo tudi to, da sta dekleti imeli zelo podobni imeni, in sicer je bila ena Yumeka, druga pa Yumeko, pomen njunih imen pa je isti, in sicer sanje, oziroma po naše Sanja. Obe sta bili zelo vedoželjni, imeli pa sta precej različne interese, ena je športnica, druga pa glasbenica, ena navdušena odbojkarica, druga pozavnistka. Peljali smo ju tudi na naš tradicionalni božično-

novoletni koncert. Obe sta bili zelo presenečeni nad številno publiko na koncertu in izjemno pevko Nuško Drašček. Bili sta veseli, da sta lahko doživeli to prijetno vzdušje.

Obe sta bili navdušeni nad našo psičko Kalo, nad lepotami neokrnjene narave, čudovitimi razgledi, cerkvami in našo kulinariko. Na Japonskem skoraj ničesar, razen riža, ne kuhajo sami. Tudi Japonci imajo radi pico, vendar je nikoli ne pripravljajo sami. Pokazali smo jima, kako jo pripravljamo mi, in jo spekli v krušni peči, kar jima je bilo še prav posebej zanimivo. Zadnje jutro druženja smo skupaj ugotavljali, da je praznični teden kar prehitro minil in da smo ga res lepo in prijetno preživeli.

Prešernova poezija in lesena peč

Peter Cesar, predsednik Turističnega društva Slovenj Gradec

Foto: Klemen Cesar

Kljub temu da nam je narava v prvem tednu februarja spet pošteno zagodla, smo v Turističnem društvu Slovenj Gradec vseeno organizirali že prej načrtovano prireditev.

V petek, 7. februarja, zvečer smo pripravili dogodek in druženje na Trgu svobode, ki smo ga namenili praznovanju slovenskega kulturnega praznika. Z dogodkom, poimenovanim Prešernova poezija in lesena peč,

nadaljujemo s svojimi prizadevanji, da bi tudi člani Turističnega društva Slovenj Gradec prispevali k pestrejšemu dogajanju v mestnem jedru. Pri prebiranju Prešernove poezije so sodelovale Renata Cigale, Tina Mirkac in Alma Košan. V nasprotju s Prešernovo večno in neminljivo poezijo je lesena peč samo za enkratno uporabo. Čeprav smo že večkrat ponovili, da "nikoli ni bilo in nikoli ne bo, če pa bo, bo samo enkrat", bomo nekatere naše zimske dogodke tudi v prihodnje popestrili s kurjenjem lesene peči in se ogreli ob njeni toploti. Kulturni dogodek Turističnega društva Slovenj Gradec smo zaključili s prijetnim druženjem na trgu, nato pa smo se udeležili še osrednje občinske proslave in podelitve Bernekerjevih priznanj v Kulturnem domu.

Lesena peč na slovenjgraškem trgu

"Drevesa dosežejo svoj smisel v izdelkih"

(Dr. Franc Pohleven)

Od 12. do 22. februarja smo si lahko v Mrežnem podjetniškem inkubatorju v Slovenj Gradcu ogledali čudovite lesene izdelke iz lesa, ki ga je donirala Pahernikova ustanova dijakom zaključnih letnikov lesarskih programov. Dijaki so mojstrovine izdelali po idejnih zasnovah študentov arhitekture. Koordinatorji projekta so bili Ivan Škodnik, univ. dipl. inž. les., Milena Škodnik, univ. dipl. inž. les., in ravnatelj Šolskega centra Slovenj Gradec in Muta Bernard Kresnik, univ. dipl. ekon.

V programu, ki sta ga ob odprtju vodili simpatični dijakinja, je projekt med drugimi pozdravil župan MO Slovenj Gradec Andrej Čas, Ivan Škodnik pa ga je

podrobneje predstavil in poudaril, da je na dijake izredno ponosen. Svoj, nekoliko romantičen, a vendar zelo realen pogled na slovenski les, je v kratkem govoru predstavil dr. Franc Pohleven iz oddelka lesarstva Biotehnične fakultete, ki upa, da se bodo taki izdelki, kakršne smo videli, v prihodnosti tudi serijsko izdelovali.

Ponosen pa je tudi Maks Sušek, predsednik uprave Pahernikove ustanove, saj se je lahko prepričal, da je šel darovan les v prave roke.

Več o projektu pa v naslednji številki Viharnika.

Marta Krejan

Župan MO SG Andrej Čas si je po ogledu licitacije vrednejšega lesa ogledal še čudovite lesene izdelke. Dijake in študente je pohvalil v svojem pozdravnem govoru.

O koroških gozdovih na RTV

V nedeljo, 16. 2. 2014, ste lahko na prvem programu nacionalnega radia poslušali reportažo o koroških gozdovih, pri kateri so sodelovali tudi naši strokovnjaki. Svoj pogled na naše gozdove in problematiko gozdno-lesne verige sta predstavila direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec Silvo Pritrznik in vodja Zavoda za gozdove Slovenije Območne enote Slovenj Gradec spec. Milan Tretjak. Strokoven, a hkrati romantičen odnos do gozdov ima predsednik uprave Pahernikove ustanove Maks Sušek, ki je ponosen na naše zeleno bogastvo, s kakimi težavami se ubadajo lastniki gozdov, pa je povedal Janko Ošlovnik.

Posnetek oddaje in reportažo v besedilu in slikah lahko najdete na spletni strani Prvega programa Radia Slovenija www.radioprvi.si.

Marta Krejan

Silvo Pritrznik je med drugim izpostavil nevarno delo sekačev, ki so "skriti" v gozdu, so pa ravno oni tisti, ki pri pridobivanju lesa opravijo najtežji del.

Spec. Milan Tretjak poudarja, da je največje bogastvo in rešitev za izhod iz krize prav "zeleno zlato", ki ga ima Koroška v obliki svojih gozdov.

"Samo od gozda se ne da preživeti," je za radio povedal eden od najskrbnejših lastnikov gozdov pri nas, Janko Ošlovnik, ki se dodatno ukvarja še s predelavo lesa.

"V gozdu najdem mir, navdih in energijo," je Juretu Čoklu zaupal Maks Sušek.